

Der var stillet 11 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget og ændringsforslagene sattes til forhandling under et.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 forkastedes, idet 44 stemte for, 57 imod.

Kl. 10.05

Ændringsforslag nr. 2 forkastedes, idet 48 stemte for, 57 imod.

Ændringsforslag nr. 6, 7 og 9 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 forkastedes, idet 43 stemte for, 62 imod.

Ændringsforslag nr. 4 forkastedes, idet 43 stemte for, 62 imod.

Ændringsforslag nr. 5 og 8 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 10 og 11 vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling.

Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Forespørgsel nr. F 28:

Forespørgsel til kulturministeren:

»Hvordan vil regeringen forholde sig til private fondes og virksomheders stigende betydning for det danske kulturliv?«

Af Naser Khader (RV), Mette Frederiksen (S), Ole Sohn (SF), Søren Søndergaard (EL) og Bodil Kornbek (KD).

(Forespørgslen anmeldt 19/11 2003. Fremme af forespørgslen vedtaget 25/11 2003).

Begrundelse

Naser Khader (RV):

En række private fonde og virksomheder bidrager hvert år med store tilskud til dansk kulturliv, og for virksomheders vedkommende kan beløbene forventes at stige med de nye skatteregler for donationer og køb af kunst.

Lad mig starte med at understrege, at den omfattende private støtte til dansk kulturliv er et gode, det er meget positivt. Uden denne støtte ville det danske kulturlandskab se knap så frugtbart ud, som det gør i dag, og vi, både politikere og borgere, kan kun takke de glade givere. Men det er også et gode, der stiller kulturpolitiske udfordringer, som vi må forholde os til.

Hvordan forholder vi os til, at de store private bidrag bliver stadig flere, og at væsentlige kulturpolitiske beslutninger bliver truffet uden om de folkevalgte og dermed den almindelige borger? Skal de stigende private bidrag være en undskyldning for at skære i den offentlige kulturstøtte? Medfører de private bidrag reelt en offentlig nedprioritering ad bagvejen? Hvordan sikrer vi os, at gennemsigtighed og armslængdeprincippet – to grundlove i dansk kulturpolitik – opretholdes, at faglige beslutninger træffes af fagfolk og ikke af folk som mig selv, og at vi ved, hvem der skal stilles til ansvar for de beslutninger, der træffes? Hvordan sikrer vi alsidigheden og mangfoldigheden blandt beslutningstagere og blandt de projekter, der modtager støtte? Hvordan skal de private bidragsydere og de offentligt udpegede beslutningstagere arbejde sammen?

Det er nogle af de spørgsmål, vi gerne vil have debatteret i dag med denne forespørgselsdebat. Vi ser frem til en god debat.

Besvarelse

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

For nogle år siden udgav Louisianas skaber, Knud W. Jensen, en bog med titlen »De glade givere«. I denne bog skildrede han en række af de markante private kunstsamlere, der ligesom ham selv på meget generøs vis havde givet et interesseret publikum adgang til de kunstværker, de havde indsamlet.

Knud W. Jensen skønnede, at ca. 90 pct. af de danske museers samlede bestand af kunstværker er donationer fra kongehuset, fra samlere, fra kunstnere og deres familie, i meget stort omfang fra Ny Carlsberg Fonden og i de sidste årtier også fra andre fonde.

Jeg synes derfor, at det er et meget godt udgangspunkt for dagens debat at have en stor taknemlighed over for de glade givere og en stor respekt for den lange tradition i vort land for et samspil mellem den offentlige drift af en lang række kulturinstitutioner og den private indsats for en berigelse både med samlinger og med bygninger, som offentligheden har adgang til.

Kl. 10.10

Lad mig herefter komme med en klar, entydig politisk melding: Denne regering ser overordentlig positivt på et styrket samarbejde mellem fonde, kulturlivet og erhvervslivet.

I regeringsgrundlaget har vi sat fokus på kultur og erhverv, og vi har taget en række konkrete initiativer for at styrke samarbejdet, fordi vi ser nogle store fordele i det for alle parter. Et større samspil mellem kulturens og markedets dynamik kan fremme en professionel produktion og formidling til gavn for både kunstnere, publikum, danske virksomheder og dansk kultureksport.

Regeringen ser også positivt på, at private fonde, vor tids mæcener, vælger at donere store beløb til kunsten og kulturlivet, hvilket der set i et lidt længere historisk perspektiv som sagt ikke er noget nyt i. Det nye er vel rettere, at staten på et tidspunkt gik ind og i betydeligt omfang overtog de private mæceners rolle i kunsten og kulturlivet. Et tæt samspil mellem erhvervslivet og kunsten og kulturlivet et altså ikke noget nyt fænomen, tværtimod. Men der er på mange områder i dag behov for at styrke samspillet og sikre, at kulturlivet i højere grad indgår som en integreret del af samfundslivet.

Hvis vi retter blikket mod udlandet, ser vi i dag mange steder et tæt og dynamisk samspil mellem kultur og erhverv. Sådan bør det også

være i Danmark. Når det er sagt, er det også klart, at det som i så mange andre af livets forhold handler om at finde den rigtige balance. Kunsten og kulturlivet spænder bredt, og de berørte aktører inden for de mange vidt forskellige områder gør sig overvejelser om, hvor tæt et samarbejde med private virksomheder eller fonde, man ønsker, og hvilke gensidige forpligtelser et samarbejde skal indebære. For det er naturligvis vigtigt, at aftaler indgås med åbne øjne.

Derfor er det også udmærket, at vi får en debat om virksomheders og fondes indflydelse på kulturlivet og vice versa, så vi måske kan opnå en fælles forståelse for, hvor der kan være behov for at være opmærksom på særlige behov eller behov for at høre flere erfaringer.

Jeg har ofte hørt, at virksomheders kommercielle interesser skulle være i modstrid med kunstneriske og kulturelle interesser, og at kulturlivet derfor skal tage sig i agt for et samarbejde, fordi virksomhedernes indflydelse bliver for dominerende. Jeg deler bestemt ikke det synspunkt.

Mange eksempler viser, at virksomhederne og fondene ikke ønsker at skubbe til de kunstneriske eller kulturfaglige beslutninger. De søger snarere inspirationen, nytænkningen og provokationen i kulturlivet, eller de søger at sammenkæde deres virksomhed med en bestemt kulturinstitutionens image. De ønsker med andre ord at samarbejde, fordi de gerne vil associeres med nogle af de værdier, som kulturinstitutionen står for, og de værdier kunne netop blive forfladiget, hvis virksomheden f.eks. i sponsorsituationer gik ind og dikterede det kunstneriske indhold. Parterne ved så udmærket godt, hvad de hver især er gode til.

For virksomhederne er kunstneriske og kreative talenter et afgørende konkurrenceparameter, når man skal klare sig på det internationale marked. Kulturlivet kan fra virksomhederne få ny inspiration, nye scener at udfolde sig på og øget økonomisk råderum. Samspillet kan tage mange former, og både store og mindre virksomheder og kulturinstitutioner kan få en masse ud af at samarbejde, også om andet end traditionelle sponsoraftaler.

Inden for kunstområdet har regeringen gennemført en udvidet mulighed for erhvervslivets afskrivning af indkøb af billedkunst. Der skal være tale om førstegangssalg, således at det sikres, at det er de nulevende kunstnere, der tilgodeses gennem ordningen. I disse tilfælde har virksomhederne naturligvis en direkte indfly-

delse på det kunstneriske område. Man er jo køber. Men regeringen finder det også positivt med en stor mangfoldighed i efterspørgslen efter kunst.

Kl. 10.15

Vi arbejder også med et lovforslag, som skal give virksomhederne mulighed for at yde donationer til kulturinstitutioner og kunne fradrage donationen i deres skatteregnskab.

De private fonde kan vi se typisk yder støtte til anskaffelse af kunst og kulturgenstande eller til kulturbyggerier. Egmont Fonden var f.eks. kraftigt medvirkende til igangsætningen af den store ombygnings- og moderniseringsproces af Nationalmuseet, som startede i 1986.

Det var også Egmont Fonden, som var med til at sikre, at Statens Museum for Kunst i forbindelse med museets store tilbygning i sin tid kunne indrette et Børnenes Kunstmuseum, som var et længe næret ønske hos museet, men som det var svært at finde plads til i budgettet for museets samlede udbygning. Det er et flot og godt sted, og børnene får lov til at udfolde deres kreative potentiale, når de besøger f.eks. Statens Museum for Kunst.

Den 6. oktober sidste år tog jeg det første spadestik til kunstmuseet Ordrupgaards nye tilbygning af den verdensberømmede irakisk-britiske arkitekt Zaha Hadid. Dette projekt er støttet af Augustinus Fonden og Fonden Realdania med lige godt 15 mio. kr. tilsammen, eller godt en tredjedel af byggeriets samlede udgifter.

Det er glædeligt, at disse fonde med store donationer har været med til at sikre Ordrupgaard et spændende arkitektonisk bygningsværk af en kaliber, som jeg også er helt sikker på vil vække opmærksomhed internationalt. Fondenes støtte udgør et værdifuldt supplement til den statslige støtte.

Jeg kunne nævne mange flere eksempler på samfinansiering af kulturbyggerier, men pointen er, at det ikke er fondene, der foretager den kunstneriske vurdering eller træffer de afgørende beslutninger. Det er og bliver de kunstfaglige og kompetente ledelser på kunst- og kulturinstitutionerne, der træffer de endelige afgørelser, og de folkevalgte politikere, hvis der er tale om større beslutninger som f.eks. gennemførelsen af større kulturbyggerier.

I en klasse for sig er naturligvis det nye operahus, som har karakter af en gave fra A.P. Møller Fonden til det danske folk. Det gør selvfølgelig – og det tror jeg det gør på alle – et stort indtryk, når vi passerer Amalienborg og ser opera-

huset rejse sig på Holmen. Operahuset vil jo også medføre permanent øgede driftsudgifter for Det Kongelige Teater, som skal deles mellem Københavns Kommune og staten, men vi har taget imod gaven med åbne øjne. Vi har haft fuldt kendskab til betingelserne for modtagelsen af gaven, før vi traf den endelige beslutning.

Det kan måske være svært at afslå en gave, men man bør selvfølgelig være opmærksom på, at private gaver eller donationer kan medføre et øget pres på de offentlige kulturbudgetter i form af stigende driftsudgifter, og det må indgå med vægt i de samlede overvejelser, inden man siger ja til at modtage en gave.

Uden at jeg vil blande mig i fondenes prioriteringer, så vil jeg da egentlig gerne opfordre til, at man i de enkelte tilfælde drøfter med fondene, om de har mulighed for at påtage sig et vist ansvar for driften af de mange flotte kulturbyggerier, som de er med til at sætte i verden.

Det er også naturligt at nævne, som jeg indledningsvis citerede Knud W. Jensen for, den meget væsentlige betydning, som bl.a. Ny Carlsberg Fonden har haft for de samlinger, som de statslige eller statsstøttede museer ligger inde med. Den har ydet en helt fantastisk og uvurderlig indsats for skabelsen af værdifulde samlinger af kunst i Danmark, og man kan ikke takke dem nok.

Derfor forstår jeg heller ikke helt dagsordenen og nogle af de politiske meldinger, der er kommet op i debatten i dag, om fondenes indflydelse. En fond som Ny Carlsberg Fonden er jo med til at sikre en variation og en mangfoldighed i den billedkunst, man har ude på museerne. Det kan man jo kun være glad for.

Vi har ikke en samlet oversigt over det store og brogede område, der vedrører private virksomheders og fondes tilskud til det samlede kunst- og kulturliv i Danmark, ligesom vi heller ikke har opgørelser over værdien af kunst- og kulturlivet for erhvervslivet. Men vi ved noget om, hvor store private tilskud vore statslige kulturinstitutioner har modtaget de seneste år samt til hvilke formål.

Det billede, der tegner sig, er, at næsten alle institutioner modtager private tilskud, og at disse hovedsagelig går til konkrete projekter, forskning eller nyanskaffelser. De store statslige kulturinstitutioner – Det Kongelige Teater, Nationalmuseet, Statens Museum for Kunst og Det Kongelige Bibliotek – modtager store private tilskud, og de mindre institutioner modtager mindre, men dog betydelige tilskud.

Kl. 10.20

Det bekræfter indtrykket af, at der er tale om et meget væsentligt bidrag til det kulturelle udbud i Danmark, men også, at der er tale om et supplement til den statslige støtte til kulturinstitutionerne, som hovedsagelig dækker institutionernes løbende driftsudgifter.

Vigtigt er det at understrege, at den endelige beslutning ligger hos de enkelte ledelser af kulturinstitutionerne. De bestemmer selv, hvordan samarbejdet med fondene skal være, og de har mulighed for at henvende sig til forskellige fonde med deres ønsker om finansiering af projekter, kunsterhvervelser, eller hvad det nu drejer sig om.

Det er nok sjældent, at det er fonden, der er opsøgende, altså henvender sig til en kulturinstitution for at donere et beløb eller et bestemt kunstværk. Det typiske er, at kulturinstitutionerne opbygger et net af kontakter til forskellige fonde og virksomhedsledelser, som de kan henvende sig til, når de har projekter eller andet, som de ønsker finansieret.

Vi må nok som vore forgængere i historien konstatere, at der er tale om bidrag, som vi nødig vil være foruden. Fondenes betydning har været og er meget stor, og regeringen har stor respekt for deres indsats, som fondene naturligvis må yde på den måde, de finder rigtigst. Det er deres penge.

Men jeg vil gerne understrege, at regeringen ikke har til hensigt at skære i niveauet for offentlige kulturudgifter, fordi private virksomheder eller fonde yder tilskud. Det er f.eks. ikke sådan, at vi, fordi en bank vælger at profilere sig ved at støtte litteraturen bl.a. ved uddeling af en årlig bogpris til en forfatter, så tænker, at så kan vi spare tilsvarende på de offentlige udgifter til litteraturområdet. Sådan er det ikke. Samlet set er der bare blevet endnu flere penge til litteraturen, der er kommet endnu større fokus på bogen, og der er blevet åbnet nogle øjne for, at der også kan være andre måder at gøre tingene på: andre udvælgelseskriterier, andre værdier, andre opfattelser af, hvad der er god kvalitet.

Ved at have flere aktører på banen opnår vi et rigere, mere varieret og mere mangfoldigt kulturliv, og det er lige præcis det, der er regeringens mål.

Det er også vigtigt, at det bliver mere synligt, hvad der klarer sig godt på markedets vilkår, og hvad der er behov for at støtte fra enten det offentlige eller det private.

Ved i højere grad at inddrage markedet som styringsmekanisme vil vi netop politisk kunne foretage nogle prioriteringer og i højere grad målrette den offentlige kulturstøtte mod det, som vi politisk synes er relevant at støtte, og som typisk ikke kan klare sig på markedets vilkår.

Mange kunstnere, kulturinstitutioner og andre aktører i kulturlivet ser en spændende udfordring i at samarbejde med virksomheder og fonde. De er begejstrede for det – specielt i den unge del af kulturverdenen. Og mange steder er der ikke tale om to adskilte verdener, kultur versus erhverv, men om, at kultur også er et erhverv, hvor der leveres kunstneriske og kulturelle ydelser på et marked. Nogle steder er samarbejdet allerede udtalt, andre steder er det under udvikling.

Regeringen støtter den fortsatte udvikling af et gensidigt berigende samarbejde mellem kulturlivet og private virksomheder og fonde til gavn for alle borgere i Danmark. Vi har sat nogle både i vandet, og vi skal have høstet nogle erfaringer. Vi vil følge udviklingen på området, og vi vil være opmærksomme på samspillet mellem den offentlige kulturstøtte og den private indsats på området.

Forhandling

Naser Khader (RV):

Private fondes og virksomheders bidrag til dansk kulturliv er på mange måder noget positivt for det danske kulturliv, men deres rolle stiller store krav og udfordringer til den offentlige kulturpolitik.

Hvert år bidrager en række store private fonde og virksomheder med tilskud og donationer til dansk kulturliv. Sammenlignet med den offentlige kulturstøtte er bidragene ganske betragtelige på flere områder.

Samtidig tyder meget på, at tilskuddene vil blive større de næste år. Flere fonde deltager aktivt, og virksomheder tilgodeses nu af de nye skatteregler.

De mange private bidrag er et gode for dansk kulturliv af flere grunde. I anerkendelse af, at der er grænser for den offentlige støtte, er de et velkomment bidrag til et bredere udbud som et led i bestræbelserne på, at kulturtilbuddene skal nå ud til flere borgere, og udtryk for, at virksomheder, organisationer og private borgere engage-

rer sig i dansk kulturliv og er parate til at tage et ansvar.

Kl. 10.25

Det Radikale Venstre er meget taknemlig for de glade givere. Men de private fondes gavmildhed stiller også kulturpolitiske udfordringer, og disse udfordringer må vi forholde os til. For det første må de private bidrag ikke blive en undskyldning for at nedprioritere den offentlige kulturstøtte, tværtimod.

Det Radikale Venstre ønsker et rigt og mangfoldigt kulturliv. Dette forudsætter en betydelig offentlig indsats og planlægning. Mange beslutninger på området træffes bedst ud fra en overordnet plan, der er fagligt forankret. Men de private bidrag er ikke nødvendigvis fagligt forankrede eller en del af en gennemtænkt plan. På samme måde behøver private bidrag ikke at overholde de principper om armslængde, gennemsigtighed og udskiftning, der gælder for den offentlige støtte; at man adskiller det niveau, der foretager de overordnede prioriteringer og fastlægger rammerne, og det niveau, der træffer konkrete beslutninger baseret på kunstnerisk faglig indsigt.

Private bidrag kan blive ensbetydende med utidig ydre indblanding i den kunstneriske proces. Derfor skal vi sikre alsidigheden og mangfoldigheden i det danske kulturliv både ved, at det ikke er de samme få mennesker, der beslutter fordelingen af både offentlige og private midler, og ved at sikre, at det ikke kun er én type arrangementer eller kunstnerisk produktion, der bliver støttet.

Den offentlige kulturpolitik må derfor ikke blive afhængig af de private bidragydere og følge deres veje og prioriteringer, simpelt hen fordi der ikke altid er sammenfaldende interesser. Offentlig kulturpolitik skal være langsigtet og inddrage alle elementer. Private bidragydere vil have større tendens til at satse på happenings med masser af omtale, på det etablerede og på det, der allerede har succes.

Faren ved dette er, at f.eks. talentarbejdet ikke prioriteres højt nok, at man ødelægger den skrøbelige økologi, et rigt kulturliv er, ved at drive rovdrift på det, der er fuldt udvokset, mens man overser vækstlaget og det, der måske ligner ukrudt på længere afstand.

Faren er også en kvælende konformitet, at den kunst, der bliver støttet, kun er den kunst, der er tilpas artig til at kunne underholde et borgerligt middagselskab. Ligesom den støttede kunst ikke kun skal være den kunst, der behager

den tidligere kulturminister eller mig selv for den sags skyld.

På denne måde udfordrer de private bidrag den offentlige kunststøtte. Derfor må den offentlige støtte supplere der, hvor de private bidragydere ikke finder vej. Den skal ikke bare løbe efter de privates prioriteringer og lade de private bidragydere diktere beslutningerne.

Samtidig kunne man også ønske sig et udvidet samarbejde mellem de private bidragydere og de personer, der har betroede offentlige poster i kraft af deres faglige indsigt. Et samarbejde, der respekterer begge parter og tilgodeser de hensyn, begge parter må tage. Denne form for offentlig-privat samarbejde er slet ikke umulig. Vi har set flere succesfulde eksempler. Derfor håber jeg også, at vores, Det Radikale Venstres, Socialdemokratiets, SF's, Enhedslistens og Kristendemokraternes forslag til vedtagelse kan opnå bred tilslutning.

Jeg vil gerne fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Private fonde og virksomheder bidrager på mange måder positivt til dansk kulturliv. Men deres rolle stiller store krav til den offentlige kulturpolitik.

Derfor må det sikres,

- at de private bidrag ikke bliver en undskyldning for nedprioritering af den offentlige kulturpolitik,
- at den offentlige kulturpolitik ud over at realisere kulturpolitikens almene idégrundlag især må rette fokus mod de kulturaktiviteter, der ikke har de private fondes og virksomheders opmærksomhed; og
- at bidragene ikke medfører en koncentration af beslutningstagere samt tilsidesætter armslængdeprincippet.

På den baggrund opfordres regeringen til at iværksætte en undersøgelse af de private fondes og virksomheders kulturpolitiske betydning, herunder mål, vedtægter, ressourcer, støttepraksis samt udenlandske erfaringer.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 47).

Kl. 10.30

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Skal forslaget forstås således, at man mener, at det er rimeligt at udvide statens magt, sådan at armslængdeprincippet, som i dag er gældende for alle offentlige støtteinitiativer, skal udbredes til den private sektor?

Mener De Radikale virkelig, at talentarbejdet er en opgave, man kan overføre til den private sektor? Er det ikke det offentliges arbejde, sådan som regeringen har lagt meget vægt på, at styrke talentudviklingen og talentstøtten via de offentlige bidrag?

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

I forhold til armslængdeprincippet, og om det skal udbredes til de private, er det jo sådan, at mange af fondene fungerer eksemplarisk, eksempelvis Ny Carlsbergfondet og Egmont Fonden, som har det med ofte at give penge, og de blander sig ikke videre i det, men der er eksempler på fonde, der kræver at sidde med ved bordet, og som blander sig i alt. Et eksempel er Bikuben i forhold til H.C. Andersen-året 2005. De blander sig i alt for meget.

Jeg kan ikke lige huske Fru Ester Larsens andet spørgsmål. Det må gentages.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Til opfriskning af hukommelsen drejer det sig om, hvis opgave det er at støtte talentarbejdet, talentudviklingen.

Jeg studser meget over, at man fra det offentlige side vil blande sig i en udskiftningstakt i private fondsbestyrelser. Nu udtaler ordføreren sig meget positivt om Ny Carlsbergfondet. Der sidder tre mennesker, som har siddet der i meget lang tid. Tilfældigvis repræsenterer de tre personer den højeste ekspertise, de har fået den højeste uddannelse, landet kan tilbyde på det her område. Skulle vi virkelig stille krav om, at de skal træde til side, fordi vi synes, at private fonde skal administreres efter principper, som vi fastlægger?

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Det, vi peger på, er, at der er et problem. Problemet er, at når nogle har siddet i de bestyrelser i mange år, er der risiko for en ensporethed. Noget af det, der sker, er, at fondene primært støtter driften, og det vil sige, at der faktisk er et demo-

kratisk problem, for når de støtter driften, så støtter de også det, der bliver udstillet i det offentlige rum, og så er det nærmest dem, der bestemmer, hvad der skal ses.

Derfor har vi et demokratisk problem, og det er også derfor, vi tager debatten i dag for lige at finde ud af, hvad vi kan gøre ved det, for vi synes, at det er et problem med den der ensporethed.

Til det med de unge kunstnere: Selvfølgelig er det primært en offentlig opgave, men det er dem, der ofte bliver overset, når der skal gives støtte fra fondes og private virksomheders side.

Kl. 10.35

Formanden:

Fru Ester Larsen som ordfører.

Ester Larsen (V):

I modsætning til den radikale ordfører kan jeg sige, at i Venstre er vi meget taknemlige for, at de private fonde støtter mangfoldigheden og ikke fremmer ensporetheden, som det kom til udtryk.

Hvis man forestiller sig, at alle de kunstværker, som private samlere har skænket museerne, blev vendt om, ville der ikke blive meget at se på. Det er hurtigt overskuet, hvad det offentlige har ydet til museernes indhold, skriver Knud W. Jensen i bogen »De glade givere«. Her oplyses det også, at hele 90 pct. af den samlede bestand af kunstværker er donationer fra samlere, kunstnere og fonde og flest fra de sidste.

Danmark har lykkeligvis helt usædvanlig mange kulturstøttende fonde. Det betyder, at vi gennem årtier har kunnet nyde nyindkøbt kunst til museer og det offentlige rum.

Man har samtidig kunnet følge, hvorledes fondene har tilpasset sig samfundsudviklingen, så de i dag indgår i et stadig tættere samarbejde med det omgivende samfund. Hvor fondene tidligere suverænt indkøbte kunst og forærede den til institutioner, er fremgangsmåden en anden i dag. Nu er det ofte institutionerne, der tager initiativet og søger finansiel støtte til værker, til formidling, til bygninger, til nyopførelser og restaureringer, til udstillinger, til forskning og f.eks. til digitalisering af bøger og billeder.

Generøse givere har gennem almennyttige fonde beriget vores samfund uden modkrav. Det kan derfor være svært at forstå den mistænkeliggørelse, man forsøger at skabe om dem.

Mange almennyttige fonde blev etableret i forrige århundrede. Deres tilblivelse hang nøje

sammen med strukturen i det daværende erhvervsliv, hvor store enkeltmandsejede virksomheder var et resultat af industrikulturens vækst. Strukturen er nu ændret, så den type fondsdannelser vil vi næppe se flere af.

Motiverne bag fondsstiftelserne var forskellige. I flæng kan nævnes en brændende kunstinteresse, ønsket om at give alle borgere adgang til kunst, social indignation eller viljen til at gøre noget for sit land. Andre motiver har været mere virksomhedsrettede. Det har kunnet være ønsket om at bevare en virksomhed samlet eller at sikre den mod arvinger uden fornødne evner til at drive virksomheden videre.

De store, gamle almengørende fonde er dannet i perioden fra 1900 til 1950, og de er næppe stiftet ud fra ønsket om skattemæssige spekulationer, alene af den grund at beskattningen på stiftelsestidspunktet var meget lav. De seneste fondsdannelser er mere upersonlige, udsprunget som de er fra den finansielle sektor hovedsagelig i forbindelse med fusioner. De vil næppe heller blive efterfulgt af mange. De har tilført kulturlivet milliarder af kroner gennem årene. Beløbene er af en størrelsesorden, som det offentlige ville have svært ved at erstatte. Vi burde glæde os ublandet over den enorme berigelse af vores kultur, som fondene står bag.

Erhvervslivets støtte til kulturen er heldigvis i vækst. Vi ser mange spændende eksempler på samarbejde. Statens Museum for Kunst driver sit X-rum med tre årlige udstillinger af samtidskunst finansieret af et sponsorat.

Men udbyttet af arbejdet er gensidigt. Eksempelvis har sponsorater til udvikling af it-løsninger inden for museumsverdenen ført til en produktudvikling, som har været til gavn for begge parter. Sponsorater er som bekendt kendetegnet ved, at sponsorer for at få en skattemæssig godkendelse af ydelsen som markedsføring skal have en modydelse af kulturinstitutionen. Venstre vil gerne ændre lovgivningen, så de kan fratrække rene donationer uden modydelse.

I Venstre er vi meget tilfredse med det stadig tættere samarbejde mellem kulturverdenen og fonde og virksomheder, ligesom vi glæder os over fondenes mangfoldighed. Vi ønsker at forstærke de incitament, der kan føre flere penge til kulturlivet. Det fremmer pluralismen, men der er stadig behov for store offentlige tilskud.

Kl. 10.40

I kraft af den lovgivning, som Socialdemokratiet påbegyndte, og som den borgerlige regering i 1980'erne gennemførte med bred opbakning,

har kulturen modtaget flere midler, end nogen regering ville kunne tilgodese den med. I dag strør fondene med mild hånd livgivende midler ud over det danske kulturlandskab. Venstre ønsker, at den hånd hverken skal styres eller stækkes.

På vegne af Venstre, Dansk Folkeparti og De Konservative vil jeg gerne fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget anerkender den store betydning, som private fonde og virksomheder har for det danske kulturliv. De bidrager med deres støtte og engagement til et rigere, mere varieret og mangfoldigt kulturudbud.

Folketinget konstaterer,

- at regeringen har taget en række konkrete initiativer til at styrke samspillet mellem kultur og erhverv,
- at regeringen vil følge udviklingen på området, og
- at regeringen vil være opmærksom på forholdet mellem den offentlige og den private støtte til kulturlivet.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 48).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Der var sådan set ikke så meget nyt i Vestres ordførertale, for det har været kendetegnende gennem mange år, at taknemlighed skulle være omdrejningspunktet for den kulturpolitiske diskussion af fondenes betydning, men er det nødvendigt den mest progressive tilgang til spørgsmålet?

Jeg tror ikke, at der er ret mange her i Folketinget – vi vil i hvert fald ikke i Socialdemokratiet – som vil stække eller styre de private fonde eller for den sags skyld virksomhedernes engagement i dansk kultur. Jeg tror, der er bred politisk enighed om, at de private midler, der er til benyttelse i kulturlivet, selvfølgelig er et gode.

Det interessante i dag er at få placeret de private fonde og virksomhederne i en større kulturpolitisk sammenhæng og politisk overveje, diskutere og forholde sig til, hvad konsekvenserne af fondenes betydning er. Til det vil jeg gerne

spørge fru Ester Larsen: Er fru Ester Larsen enig i, at det kunne være fornuftigt, hvis regeringen igangsatte en undersøgelse, så vi kan få belyst, hvor mange fonde der er, hvad deres mål er, hvor mange ressourcer der bliver adresseret via fondene, og hvad essensen og konsekvenserne af fondenes stigende betydning er?

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Jeg har ikke noget pågående behov for at få en sådan oversigt. Jeg er meget tryk ved, at vi i alle kulturinstitutioner i de senere år har sikret professionel ledelse. Hver eneste kulturinstitution, som modtager offentlige midler, har en professionel ledelse. Til det ledelsesansvar hører et samarbejde med omverdenen.

Udviklingen er faktisk den, at man ikke kan finde eksempler på, at kulturinstitutioner er blevet påduttet nogen gaver, nogen bestemte udstillingsopgaver. Så i og med at der er et professionelt sagkyndigt modspil på alle vores kulturinstitutioner, ligger der en sikkerhed for, at man kun modtager det, man føler passer ind i den opgave, sådan en institution har.

Det er jo ikke sådan, at det er fondene, der overfalder institutionerne med gaver. Det er rent faktisk omvendt sådan, at det er vores kulturinstitutioner, der henvender sig til det omgivende samfund og prøver at få støttemidler. Det er også sådan, at i de handleplaner, som ligger i vores kulturinstitutioner, er der en forpligtelse til, at de skal gå ud og prøve at sikre flere midler til deres opgaver.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Fru Ester Larsen taler om, at de private fonde og virksomheder nærmest pr. automatik medfører mere pluralisme, men det har vi jo reelt ingen garanti for, ligesom vi sådan set heller ikke har nogen garanti for, at øgede offentlige midler nødvendigvis betyder mere pluralisme. Pluralismen kommer jo kun, hvis de midler, der adresseres til dansk kunst og kultur, har en mangfoldighed i sig, og hvis der støttes på forskellig vis og med forskellige formål. Men der er jo ikke nogen garanti for, at flere private midler er lig med mere pluralisme.

Kl. 10.45

Kan fru Ester Larsen ikke i det mindste give os, der har fremsat vedtagelsesforslaget, ret i, at der er en demokratisk pointe i at få belyst det her område?

Vi har intet hverken politisk eller administrativt overblik over fondene. Når vi ikke har det, så har vi jo reelt heller ingen chance for at føre en reel kulturpolitik i Danmark.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Den offentlige kulturpolitik bliver ført gennem de institutioner, som er sat til at varetage den. Jeg lavede en ny stærk institution, Kunstrådet, som har til særlig opgave at støtte det nye, det tværgående. Vi har Statens Kunstfond, som har særlige opgaver i at støtte kunstnere, og som skal give støttemulighed til unge kunstnere, der kan hjælpes på vej gennem arbejdslegater, studielegater, rejselegater og meget mere.

Den opgave påhviler det offentlige, og den løser det offentlige. Når der er andre øjne, der vurderer, så er der sandelig mulighed for en større mangfoldighed. Vi kan se, at noget af det, fondene har været med til, jo også er at støtte det nye, støtte x-rummet, som jeg nævnte på Statens Museum for Kunst, som giver tre årlige udstillinger af samtidskunst. Der er lavet særligt eksperimentum for børn i Filmhuset, så der er ikke det billede, nogle gerne vil tegne, at fonde udelukkende støtter det, der er etableret, det, som har bevist sin duelighed og sin levedygtighed.

(Kort bemærkning).

Pernille Falcon (EL):

Det fremgik jo både af Venstres ordførers indlæg og af ministerens indlæg, at man satser på, at en større del af kulturpolitikken skal være båret frem af et samspil med det private, og at markeds kræfterne på den måde kommer til at være mere styrende for den samlede kulturpolitiske indsats.

Det er det, der er baggrunden for, at forslagsstillerne ønsker, at man rent faktisk forholder sig til, hvad det er for en kulturpolitisk profil, man rent faktisk har fået udviklet, netop sådan at man kan forholde sig til, hvor det så er, at det offentlige skal gå ind og understøtte særligt, hvor det er, der er nogle særlige behov, i stedet for at man risikerer, at man bare lægger sig i enden på den kulturpolitiske profil, som markedet skaber.

Vil Venstre ikke anerkende, at det er et problem, man er nødt til at forholde sig til?

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

I dag er offentlige kulturinstitutioner underlagt udarbejdelse af handleplaner, af resultatkon-

trakter, og Kunstrådet har udarbejdet en handlingsplan. Det er gennem dette planlægningsarbejde, at man påvirker kulturpolitikken, og den offentlige indsats påvirkes ikke af, at nogle andre giver nogle bidrag, så man kan gøre noget mere og noget andet og noget bredere. Så jeg har altså meget svært ved at se de problemer, som man prøver at mane frem her.

(Kort bemærkning).

Pernille Falcon (EL):

Blot for at illustrere det f.eks. på medieområdet: Sky Radio har næppe tilført eller bidraget til mangfoldigheden. Det er mere for at illustrere, at man sagtens kan komme i den situation, hvor markedskræfterne i stedet for at give en pluralisme og en mangfoldighed så gør, at det indsnævres. Det er derfor, det er væsentligt at forholde sig til, hvad det er for en kulturpolitisk profil, som de private bidrag, som erhvervslivets, som fondenes bidrag giver, sådan at man som offentlig myndighed kan gå ind og bevilge for at fremme nogle andre tendenser for netop at sikre bredden, for netop at sikre vækstlaget.

Det er det, som Enhedslisten ser som det væsentlige formål. Jeg vil gerne høre, hvad der er Venstres begrundelse for ikke at ville forholde sig til problematikken.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Det er lidt overraskende for mig at opleve Sky Radio nævnt på linje med Ny Carlsbergfondet og andre kulturbærende fonde. Her drejer det sig om en medievirksomhed, som er en rent kommerciel medievirksomhed, og jeg tror heller ikke, den opfatter sig selv som andet. Og når den er på banen, så er det ud fra et politisk ønske, som Enhedslisten selvfølgelig ikke deler: At vi gerne vil have brudt monopollet på landsdækkende radio.

Kl. 10.50

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Det handler, som jeg sagde i min ordførertale, ikke om at mistænkeliggøre fonde. Som sagt kan vi ikke understrege nok, at vi er glade for, at fondene støtter kulturlivet. Men der er nogle tendenser i øjeblikket, der kan virke skræmmende, og det er, at et af problemerne med fondene her i de seneste år har været, at de ikke vil være i selskab med hinanden. Der er flere fonde, der nær-

mest vil tage patent på de enkelte projekter. Og så går det ud over mangfoldigheden.

Er det ikke et problem, at fondene ikke vil være i selskab med hinanden? Og hvordan kan vi sikre os, at de bedre kan samarbejde, så vi som tidligere kan give mulighed for sådan en slags kludetæppefinansiering?

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Det er ikke noget korrekt billede, hr. Naser Khader tegner, når han siger, at fondene ikke vil arbejde sammen. Vi har eksempler på, vi har mange eksempler på, at fonde arbejder sammen. Et af de mere spektakulære og positive er Bornholms Kunstmuseum, som er blevet til efter princippet, at man lader hatten gå rundt, og det betyder, at fondene samarbejder om et projekt.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Fru Ester Larsen kommer med et godt eksempel på fonde, der arbejder sammen. Men jeg kan også komme med et eksempel, hvor en bestemt fond ikke ønsker at samarbejde med andre fonde. Der tænker jeg på H.C. Andersen-året 2005, hvor Bikuben har taget monopol på hele H.C. Andersen-året og ikke ønsker, at andre kommer ind og er med i det projekt. Er det ikke et problem?

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Man kan gøre ting til problemer. Personlig havde jeg gerne set, at der havde været flere fonde omkring det H.C. Andersen-sekretariat, vi har. Men det er jo ikke sådan, at virksomheder og fonde er udelukket fra at fejre og hylde og støtte H.C. Andersen-initiativer, og jeg vil da forvente, at vi vil se en frodig række af initiativer, der er fondsstøttede, i forbindelse med H.C. Andersen. Det kan måske så give en større pluralisme, flere indgange og ideer til, hvordan man fejrer vores store digter.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Det er i forbindelse med fru Ester Larsens bemærkning om, at Venstre ikke har et pågående behov for at gennemgå fondene og deres måde at virke på. Det kan man da egentlig godt undre sig over, for mig bekendt har Venstre og regeringen som sådan haft et meget, meget pågående behov for at gennemgå alle de armslængde-

nedsatte fagudvalg og den måde, som det offentlige system fungerede på.

Så jeg forstår ikke, hvorfor man ikke har en interesse i også at sikre, netop for at udvikle samspillet med det private, at vi får et overblik over, hvordan fondene og de private virksomheder agerer i forhold til kunstlivet. Det må da være i alles interesse på et bedre og mere oplyst grundlag at få samarbejdet til at udvikles mellem offentligt og privat.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Nu er det sådan, at det måske ikke er så svært at forstå, at man fra socialistisk side har et ønske om kontrol, også med private midler. Venstre har et ønske om, at de midler, som det offentlige forvalter, skal forvaltes efter de principper, som er grundlæggende, og her har vi princippet om armslængde. Men dette handler om den måde, det private forvalter sine midler på, og den borgerlige regering har ikke noget ønske om rådighedsindskrænkning for private fonde.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jo, men hvem siger, at der skal være tale om en rådighedsindskrænkning af de private fondes virksomhed ved at få afdækket området? Jeg kan da ikke se, at der er nogen, heller ikke engang en liberal regering, der kan have noget imod, at man får et overblik over, hvordan de private fonde og de private virksomheder agerer i forhold til kunstlivet. Hvilken indflydelse har de? Og hvordan spiller de sammen med kunstnere og offentlige institutioner og lignende?

Det er da et spørgsmål om at blive oplyst på et bedre grundlag. Det har da intet at gøre med at indskrænke nogens råderet overhovedet.

Kl. 10.55

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Så er det muligt, at jeg helt har misforstået det vedtagelsesforslag, der er lagt frem. Jeg hørte forslagsstillerne sige, at man gerne ville have udskiftning i bestyrelserne. Det er da en indskrænkning. Det er da et indgreb mod rådighedsretten i en privat virksomhed.

Hvis man har et formål, og hvis man har et mål, man går efter, så er det rimeligt, at man foretager en grundig undersøgelse. Hvis man ikke har noget ønske om at indføre ændringer,

så ser jeg ikke noget behov for, at man starter en sådan udredning. Jeg ser da meget gerne, at der i form af ph.d.-opgaver kan kastes lys over dele af fondenes virksomhed. Det ville jo være helt fint, men at det offentlige skal sætte sig ned og kræve en analyse synes jeg ikke der er noget belæg for.

Formanden:

Tak til fru Ester Larsen.

Så går vi videre i ordførerrækken.

Mette Frederiksen (S):

Der findes faktisk en særlig dansk kulturmodel, eller nordisk, om man vil. Det er en kulturpolitik, hvor den kunstneriske frihed står som det allerallermest centrale. Det er derfor, vi har armslængdeprincippet. Med politiske beslutninger her fra Folketinget kan vi støtte kunsten og kulturen, men de konkrete beslutninger om indholdet træffes en armslængde fra os. Vi kan derfor ikke styre kunsten, og vi skal det i øvrigt heller ikke.

Det er også derfor, at vi har et stærkt offentligt kulturpolitisk engagement. Smider vi kunsten og kulturen over bord til markeds kræfterne, så ryger åbenlyst alt det, der ikke kan betale sig.

Men det er, som om regeringen er ved at gå en helt anden vej. Der er faktisk ved at blive skabt et nyt kulturpolitisk fundament. Flere og flere statslige kulturinstitutioner underlægges flerårige resultatkontrakter, og deres indhold bliver stadig mere og mere detaljeret. Armslængdeprincippet er under pres, ikke mindst på grund af Dansk Folkeparti, og endelig er der det, vi skal diskutere i dag, nemlig at de private fonde og virksomheder får en stigende betydning for dansk kulturliv.

Resultatkontrakterne betyder kort sagt mere magt til embedsmændene, fondene betyder mere magt til de private midler, og den kortere armslængde betyder mere magt til politikere. Jeg har valgt at kalde det kunstens Bermudatrekant. Vi risikerer, hvis ikke vi passer på og overvejer det meget nøje, at det, der forsvinder ned i det store dyb i Bermudatrekanten, ulykkeligvis er den kunstneriske frihed.

Gennem de seneste år har der nærmest ingen grænser været for, hvilke evner erhvervslivet og markeds kræfterne er blevet tillagt for at stimulere dansk kultur. Det er kommet til udtryk igennem det sidste års lovændring, der gjorde, at erhvervslivet er fradragsberettiget for kunstind-

køb, og vi hører det ofte fra den konservative kulturminister.

Lad mig slå fast med det samme: Private fonde er selvfølgelig et gode for dansk kunst og kultur, og ikke mindst et gode for de kunstnere, der har oplevet massive besparelser på deres arbejdsområder. Jeg er ikke i tvivl om, at der opstår mange spændende eventyr og kulturelle øjenåbnere i kraft af de mange private fonde i Danmark, for fondene spytter kultur ud til danskerne, i et omfang vi andre kun kan misunde, det gælder både store og små projekter, og som ministeren har været inde på, kun i enkelte tilfælde i forhold til drift.

Men det kræver alligevel omtanke. Her i Folketinget bliver vi nødt til kulturpolitisk at forholde os til, hvad fondene har af betydning. Hvad er konsekvenserne heraf? For de private midler har jo fået større betydning, og det får de private midler selvfølgelig, når regeringen og Dansk Folkeparti vælger, at det er kulturområdet, der skal spares på. Det er derfor, det er nødvendigt med en kulturpolitisk diskussion.

For det første – vi har allerede været inde på det – findes der overhovedet intet politisk eller administrativt overblik over fondenes omfang eller konsekvenserne heraf. Min oplevelse er, at det nærmest er lukket land, det er en jungle at finde rundt i, og jævnfør de svar, der er kommet fra kulturministeren, er der langt til den gennemsigtighed, vi ellers bryster os af i Danmark. Det er først og fremmest et demokratisk problem, fordi der er tale om ikke uvæsentlige beløb, og fordi det sådan set altid er godt at kende mål og midler, også når det gælder kultur.

For det andet er der meget, der tyder på, at de private fonde og erhvervslivets kunststøtte skaber efterspørgsel efter en bestemt type kunst.

Vi skal ikke politisk diktere, hverken hvordan private fonde eller virksomheder prioriterer deres midler, men når vi har en borgerlig regering, der skærer så voldsomt i de offentlige bevillinger, især på kudsområdet, så får de private midler en større betydning. Det bliver vi nødt til at forholde os til.

Konsekvensen af det her er ikke nødvendigvis mindre kunst og kultur, men det kan godt være, at konsekvensen er mere af det samme. Det siger sig selv, at med penge følger magt, og i det her tilfælde magt til at bestemme kunstens tilgængelighed.

Sagt lidt firkantet, i hvert fald når det gælder den statslige forpligtelse over for kunst- og kul-

turpolitikken, så bevæger vi os hen imod, at de statslige støttékroner i højere og højere grad går til mursten, og at de private går til indholdet. Fondene og i stigende grad virksomhederne har en stor betydning, derfor debatten i dag. Det er både oplagt og nødvendigt at få kortlagt det her felt i kulturpolitikken.

Lad os få undersøgt de private fondes og virksomheders kulturpolitiske betydning, lad os tage en åben diskussion af det, og lad os få undersøgt, om vi kan lade os inspirere af eventuelle udenlandske erfaringer.

Den kunstneriske frihed er nemlig den vigtigste, og den kan ikke findes, hvis ikke der findes kunstnere, der har ordentlige arbejdsvilkår. Derfor er der ikke nogen konflikt, og der behøver ikke at være nogen konflikt mellem offentlige og private midler, men begge dele skal sættes ind i den rigtige kulturpolitiske sammenhæng. Den kunstneriske frihed er som sagt den vigtigste. Uden den, intet samfund.

Louise Frevert (DF):

Dagens forespørgselsdebat må jo siges at være yderst relevant, idet der jo har været en stigning i private fondes og virksomheders donationer ikke alene af bygninger, men også af skulpturer og pengegaver til såvel kommuner og amter som til staten og etablerede institutioner.

I Dansk Folkeparti mener vi som udgangspunkt, at målet må være, at kunstnere kan være selvhjulpne, og det vil sige, at den vare, som en kunstner producerer, skal kunne sælges på almindelige markedsvilkår. Vi er dog også klar over, at der er tilfælde, hvor det kan være givtigt for de kunstneriske fags udvikling, at man kan støtte smalle tiltag. Men som udgangspunkt ville det være vidunderligt, hvis der var en økonomi i samfundet, så kunstnere ikke behøvede at få støtte.

Nogle mener, at fondes og virksomheders donationer kan have en negativ indflydelse på det projekt eller produkt, der får støtte, men det kommer jo an på, med hvilke øjne man ser det, og selvfølgelig den politiske farve.

Vi mener, at det største problem opstår, når der tilflyder en kommune en gave, hvor der ikke medfølger driftsmidler. Derfor tror jeg, at den store diskussion såmænd ikke bør ligge i, hvorvidt privatpersoner skal kunne påvirkes af politiske tiltag i samfundet, idet man ikke skal bestemme, hvem fondene skal give til, da det vil være at gribe ind i den private sfære og ikke mindst i den private ejendomsret. Men diskussi-

onen må være, hvorvidt man kan finde en dialog med giverne om, at der bør følge driftsmidler med en gave. Eksempelvis kunne det være 50 pct. over en årrække, hvis gaven havde karakter af at skulle modtage driftsstøtte. Blot for at nævne et eksempel.

Selvfølger vil det fordyre gaven, og der vil være færre, der kan få nytte af de midler, som gives til både museer og eksempelvis bevaringsværdige og fredede bygninger. Men der er også tilfælde, hvor man må sige nej til gaver, da nogle kommuner simpelt hen ikke har råd til vedligeholdelse af gaven eller til driften.

Vi mener endvidere, at man bør udvise en taknemlighed for, at der er fonde, der gør det muligt at kunne give midler, således at bygninger kan fredes og museer eksempelvis kan lave særudstillinger. Eller sagt på en anden måde, at de er med til at sætte endnu mere kolorit på det danske kulturliv.

Jeg skal også i den forbindelse nævne, at forskningen jo har stor glæde af, at der har været donationer til denne.

Jeg vil endnu en gang pointere, at Dansk Folkeparti er taknemlig på skatteydernes vegne for, at der er fonde og erhvervsvirksomheder, der finder det givtigt at støtte kunsten og kulturen i Danmark.

Desuden mener jeg, at det er vigtigt at fastslå, at de penge, der tilflyder området – det være sig både bygnings- og driftsmæssigt, og som almindelige tilskudspenge, der er med til at etablere ekstra særudstillinger m.v. – ikke er midler, der på nogen måde skal træde i stedet for de midler, som bruges fra statens side. Tværtimod har der igennem flere århundreder altid eksisteret glade givere, og firmaer og fonde må siges at være trådt i stedet for tidligere tiders glade givere til glæde og gavn for kunstnere og, som tidligere nævnt, også med hensyn til bygningsværker og driftsmidler.

Vi anser det for særdeles positivt, at der er ekstra berigende vitamintilskud til dette område, og vi ved jo også, at hvis der ikke havde været disse mennesker, der havde haft visioner og set en mission i at donere til det kunstneriske område, havde der ganske simpelt hen ikke fra statsligt hold været midler til at iværksætte mange af de tiltag, som er blevet iværksat igennem årene.

Kl. 11.05

Afslutningsvis er det jo ganske aktuelt at nævne, at Den Gamle By i Århus netop har modtaget et større sponsorat af Nykredit, og jeg

synes, at det er særdeles glædeligt, at et sådant sponsorat kan være til gavn og støtte for en af vores største kulturudstillinger i landet.

(Kort bemærkning):

Mette Frederiksen (S):

Jeg kan forstå på fru Louise Frevert, at det sådan set fungerer meget godt med de der private fonde i dag. Og det er interessant, for deraf må man jo næsten kunne konkludere, at Dansk Folkeparti ikke er enig med eksempelvis Socialdemokratiet i, at det kunne være fint med en undersøgelse af fondenes betydning og konsekvenserne heraf.

Det er interessant, at Dansk Folkeparti har det synspunkt, at når det gælder de private fonde og virksomheder, skal området sådan set bare have lov til at leve sit eget liv, men når det gælder, hvad politikere må, så er det efter Dansk Folkepartis synspunkt o.k. at foreslå censur i forhold til dansk film. Det gør fru Louise Frevert selv i diskussionen omkring Lars von Trier og »Dogville«. Der har været andre røster fra Dansk Folkeparti; der har været foreslået censur af »Krøniken«, som er en meget populær dramaserie på Danmarks Radio.

Skal jeg forstå fru Louise Frevert således, at politikerne skal blande sig mere i de politiske beslutninger, og at virksomhederne skal have lov til at leve deres eget liv i forhold til den resterende del af de kulturpolitiske prioriteringer?

(Kort bemærkning):

Louise Frevert (DF):

Jeg synes ærlig talt, at fru Mette Frederiksen blander tingene fuldstændig sammen. De kommentarer, der kommer her, er jo fuldstændig uden beæggrund, så skal vi ikke lige skille tingene ad! Jeg tror altså, at det, der er problemet for fru Mette Frederiksen, er, at fru Mette Frederiksen ikke skiller tingene ad.

Det, vi taler om her, er fonde og donationer fra private firmaer. Det andet er noget med dansk film, og det har noget med statsstøttemidler at gøre. Her taler vi ganske enkelt om private, der giver penge væk, og det mener jeg simpelt hen ikke at man skal blande sig i og begynde at politisere over. Det er en af beæggrundene til, at Dansk Folkeparti overhovedet ikke bryder sig om at blande sig i de her ting.

For øvrigt, efter at have lyttet til denne her diskussion, som er en ævlen og bævlen over noget, som man i virkeligheden ikke efter min bedste overbevisning skulle blande sig i, så kunne

forslagsstillerne jo selv tage initiativ til at undersøge, hvad man eksempelvis har givet af midler fra Augustinusfonden, Veluxfonden, og hvad der ellers er af fonde. Jeg er sikker på, at fru Mette Frederiksen selv kender alle navnene. Det er jo simpelt hen bare at sætte en undersøgelse i gang. Men det bryder man sig måske ikke om, eller rettere sagt det gider Socialdemokraterne måske ikke.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Pointen i diskussionen i dag, vil jeg sige til fru Louise Frevert, er, at vi netop ikke skal politisere, hvad der sker i de private fonde og virksomheder. De private fonde og virksomheder skal selvfølgelig have lov til at føre den politik også på kultur- og kunstområdet, som de mener er den rette.

På samme vis skal vi heller ikke politisere i den offentlige og statslige støtte, der er eksempelvis til dansk film. Jeg konstaterer blot i dag, at det er interessant, at når det gælder armslængdeprincippet i forhold til den offentlige kulturpolitik, mener Dansk Folkeparti, at det godt kan ryge væk, fordi Dansk Folkeparti vil have indflydelse på, hvilke danske film der skal kunne opnå støtte, de vil også have indflydelse på indholdet i »Krøniken«, men når det gælder de private midler, skal liberaliseringen virke fuldstændig.

Jeg synes, det er et interessant blandingsforhold, at man på den ene side vil styre politisk og på den anden side slet ikke vil forholde sig til det. Vi beder jo ikke om, at man skal politisere i fondene, tværtimod. Fondene kører deres del af kulturpolitikken. Vi skal køre vores. Vi ønsker bare ikke en statsstyring nogen af stederne. Jeg kan forstå, at Dansk Folkeparti ønsker det, når det gælder de politiske beslutninger, men ikke de private. Det er da interessant.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg synes, det er yderst uinteressant at høre på fru Mette Frederiksen; det kan godt være, at fru Mette Frederiksen synes, det er interessant at høre på sig selv. Nu bliver der blandet dansk film og »Krøniken« og alt muligt andet ind i det. Man skal lægge mærke til, at det altså er statsmidler, vi dér taler om.

Her taler vi om private virksomheder og fonde, der giver et vitamintilskud til den kunstneriske genre. Det er det, vi skal forholde os til.

Er der noget, Dansk Folkeparti støtter, er det da så sandelig armslængdeprincippet. Vi har overhovedet ikke på noget som helst tidspunkt tænkt os at gå ind og begynde at blande os i det, tværtimod. Vi skal give en fri mulighed, og den frie mulighed, som bl.a. også ligger i armslængdeprincippet inden for de statslige midler, vil vi gerne bevare, også når det gælder fonde og private virksomheder. Lige netop derfor.

Kl. 11.10

Hvis fru Mette Frederiksen mangler et overblik, kan fru Mette Frederiksen jo selv iværksætte en undersøgelse til at få det overblik. Vi vil overhovedet ikke politisere, og uagtet hvad fru Mette Frederiksen siger, så er det en politisering at begynde at blande sig i det her.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Hvis jeg må tage fat i det sidste, det med at Socialdemokraterne skal iværksætte en undersøgelse, så vil jeg sige, at det kan vi da ikke. Det er derfor, vi beder om en forespørgselsdebat; vi beder Kulturministeriet om at undersøge sagen, fordi vi kan se, at der er nogle farer. Det er det ene.

Det andet er: Der er ingen tvivl om, at fru Louise Frevert og Dansk Folkeparti flere gange har villet blande sig i indhold i forhold til film og også i forhold til Danmarks Radio, men det er en helt anden sag.

Det, jeg vil spørge om, er: Kan fru Louise Frevert slet ikke se nogen problemer, de problemer, vi har peget på i forhold til faren for mindre mangfoldighed, faren for ensporethed? Gør det ikke indtryk på fru Louise Frevert, at folk, der har forstand på de her ting, peger på de farer? Er det ikke rimeligt, at vi får dem undersøgt?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Dansk Folkeparti ser ikke nogen farer, vi ser ikke spøgelse, vi er ikke så bange af os.

Lad mig sige det en gang til, for det virker, som om jeg ikke udtrykker mig klart og tydeligt: Vi mener ikke, at vi skal blande os. Det kan simpelt hen ikke siges mere klart og tydeligt. Der er ikke nogen grund til at stå og tærse langhalm, rent ud sagt, i det her, for vi kommer ikke videre.

Det her har også noget at gøre med politisk holdning, og det ved hr. Naser Khader også udmærket godt. Vi vil ikke gå ind og blande os på nogen som helst måde i den private sfære, det er

der ikke nogen grund til, for så begynder vi at røre ved armslængdeprincippet, og det er vi absolut ikke interesseret i.

Så vil jeg en gang til pointere, hvis det ikke blev udtrykt klart og koncist før: Vi taler her om private midler, private donationer. Vi taler ikke om offentlige midler for ligesom at gå i samme fodspor og så sige filmstøtte og licenspenge for den sags skyld, for der var en tidligere ordfører, der begyndte at blande »Krøniken« ind i det. Det er licenspenge, det er skattefinansierede penge, vi har med at gøre dér.

Her kommer det overhovedet ikke os ved, vil jeg sige til hr. Naser Khader.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Med hensyn til det med spøgelse: Jeg kunne nævne mange fra Dansk Folkeparti, der virkelig ikke taler om andet end spøgelse, mørke spøgelse, men det er noget helt andet.

Til det der med, at det er private midler: Det er rigtigt nok, at det er private midler, der kommer fra private virksomheder, men det er på en måde også skatteydernes midler, fordi virksomhederne også får skattefradrag dér.

Et andet problem er jo også, at de går ind og køber kunst, der bliver udstillet for offentligheden, og så er det altså også et demokratisk problem. Derfor har vi ret til at pege på, at der kan være nogle farer, der kan være nogle problemer, og det vil vi gerne have belyst.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Nu begynder det jo at blive en rigtig, rigtig, rigtig spændende diskussion, for hr. Naser Khader siger så: Ja, det er jo indirekte – det var ikke lige det ord, som hr. Naser Khader brugte, men det var sådan, jeg opfattede det, hvis det er korrekt opfattet – skatteborgernes penge, som disse venlige fondsbestyrelser eller erhvervsvirksomhedsbestyrelser vil give videre.

Man kunne også godt tænke sig, at det var nogle rigtig, rigtig slemme nogle, der sad der, som så sagde: Æh bæh buh, vi vil ikke give noget i donationer til det offentlige rum; nej, vi vil gemme det til os selv, og så er der ikke nogen af jer, der får noget. Se, det er jo en anden indfaldsvinkel at kunne belyse tingene ud fra. Så det der er noget rent hypotetisk.

Så vil jeg sige, at mig bekendt er spøgelse ikke sorte, men hvide, men det er selvfølgelig et spørgsmål om, fra hvilken side man ser tingene.

Vi vælger at se det her yderst lyst, og vi vælger at være glade for, at der er mennesker og bestyrelser for fonde og erhvervsvirksomheder, som vil gå ind og yde et ekstra tilskud til kunstlivet på den ene eller den anden måde. Og det er sagt ud fra en meget, meget, meget bred betragtning.

(Kort bemærkning).

Pernille Falcon (EL):

Det er pudsigt, for det her forslag går faktisk slet ikke på at chikanere de private fonde eller bidragydere. Det går faktisk ud på at lave en kortlægning af den kulturpolitik, som det private udfolder.

I andre sammenhænge laver man et danmarkskort eller et kort, så man kan se, hvor der skal lægges jorder brak, hvor der skal dyrkes, hvor der skal omlægges. Her er det sådan en slags kulturpolitisk landkort, man prøver at lave for at få et overblik, for at kunne se, i og med at markedskræfterne styrer så meget mere, hvor det så var, at det offentlige skulle satse noget mere.

Kl. 11.15

Men skal det forstås sådan, at hvis man holder fingrene fra at styre det privates kulturpolitiske indsats, så vil Dansk Folkeparti godt være med til at få en kortlægning, sådan at man kan forholde sig til, hvordan den offentlige indsats skal være? Eller er det sådan, at Dansk Folkeparti bare siger, at de overhovedet ikke vil forholde sig til problematikken?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg synes altså, at jeg i det sidste kvarter her har forholdt mig til spørgsmålene, og det er ikke undertegnede, der står og blander tingene sammen. Det er de spørgsmål, jeg får nede fra salen, der gør, at jeg er nødt til at argumentere, uagtet at det er ævlen og bævlen, synes jeg. Men det er klart, at man bliver nødt til at blande tingene sammen, så nu tager vi den én gang til i rækkefølge:

Der er forskellige politiske holdninger, der gør, at man har et forskelligt kulturpolitisk synspunkt, så i det her tilfælde kan jeg meget, meget kort og klart sige, at det ikke er Dansk Folkepartis ønske at gå ind og blande sig på nogen som helst måde. Og uanset at spørgerne her det sidste stykke tid har sagt, at det ikke er indblanding, så er det indblanding, og vi synes slet ikke, vi skal røre det, for det fungerer udmærket.

Hvis man vil gå ind og begynde at blande sig, så begynder man at gå ind og blande sig på de frie markedsmechanismers område, og det er der slet ikke nogen grund til; det har vi ikke nogen interesse i overhovedet.

Hvis man nu havde hørt ordentligt efter under min ordførertale, så pointerede jeg også, at vi heller ikke har noget ønske om på noget som helst tidspunkt, at de donationer, der kommer fra fonde, erhvervsliv eller andre, der måtte have mulighed for og lyst til at donere, skal gå ind og sættes i stedet for et offentligt tilskud, tværtimod. Man kan få mere bacon og karse på leverpostej, i stedet for at den bare er flad og uden smør under.

(Kort bemærkning).

Pernille Falcon (EL):

Inden man begynder at putte pynt på maden, som Dansk Folkepartis ordfører giver udtryk for, så er det jo meget godt at vide, hvad det er for en mad, man skal putte pynt på.

Det her forslag går jo i hovedsagen på at danne et overblik over den private kulturpolitik, sådan at man kan gå ind og få en mere konstruktiv diskussion af, dels hvor mange midler det offentlige skal yde, dels til hvilke kunstarter, til hvilke vækstlag osv. den offentlige støtte skal ydes. Det er jo netop for at sikre, at den private kulturpolitik, hvis den kommer til at stå for alene, ikke kommer til at indsnævre mangfoldigheden. Så har det offentlige, som Enhedslisten ser det, en forpligtelse til at sikre bredden og til at sikre vækstlagene.

Det er det, der er hele hovedpointen i den undersøgelse, som vi kan forstå at regeringen og Dansk Folkeparti ikke har noget ønske om, fordi man ikke ønsker at forholde sig til spørgsmålet om mangfoldighed.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Efter min bedste overbevisning har vi rigeligt af mangfoldighed. Vi har *rigeligt* af mangfoldighed. Vi har armslængdeprincippet, og det er strålende, mener vi i Dansk Folkeparti. Og som sagt: Det er et spørgsmål om anskuelse.

Så vil jeg gerne forholde mig til én meget, meget væsentlig ting i den her diskussion, nemlig at Enhedslisten og de andre spørgere åbenbart vil gå ind og rokke ved åndsfriheden. Det er nogle bestyrelser og andre, der sidder og giver penge, og det er den frihed, både åndsfriheden og den kulturpolitiske frihed, de har til selv at

bestemme. Det skal vi overhovedet ikke blande os i på nogen som helst måder. Der skal ikke kortlægges noget.

Hvis man vil kortlægge noget som helst om, hvad de private fonde og virksomheder og andre, der donerer, vil yde, så kan man altså selv løfte telefonrøret og sætte det i værk. Jeg er sikker på, at både Enhedslisten og Socialdemokraterne har ressourcer nok til at kunne etablere forskellige tiltag i den retning. Det kan overhovedet ikke være ministeriets pligt eller det offentliges pligt at begynde at undersøge private forhold og donationer. Det er bl.a. dér, at forskellen på Enhedslisten og Dansk Folkeparti ligger.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Jeg synes, det er meget vigtigt at få pointeret, at der jo ikke er nogen her, der siger, at fonde og private midler er skidt for kulturlivet. Ikke én har talt om det, tværtimod.

Der er heller ikke et eneste af de partier, der har været med til denne her forespørgselsdebat, der overhovedet har nævnt med et eneste ord, at vi ønsker indblanding og styring eller noget af den slags overhovedet. Tværtimod har man jo netop talt om den kunstneriske frihed. Men det, vi ønsker, er jo at se hele kulturen i sammenhæng og få et overblik til gavn for kulturen.

Kl. 11.20

Hvordan kan fru Louise Frevert få det til indblanding og styring og hvad ved jeg, mindskelse af åndsfriheden osv.? Hvordan? Der er ikke nogen, der taler om det undtagen fru Louise Frevert.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Det er måske, fordi jeg kalder tingene for det, de egentlig er, i stedet for at læse imellem linjerne. Som jeg både ser og hører det, er det min opfattelse, og det er åbenbart også flere borgerlige partiers opfattelse, at man griber ind i friheden til selv at kunne bestemme og i armslængdeprincippet. Jo, det gør man. Man griber simpelt hen ind.

Og den kortlægning, vi taler om, hvad skal man bruge den til, når det er private midler? Her taler vi om det ekstra, man kan få i forhold til de midler, som man kan give fra statslig side.

Men det kommer sig sikkert af, at man på et tidspunkt har ønsket, at der var en løbende strøm af ressourcer og midler fra offentlig side, sådan at man kunne give til snart sagt alt. Det

var jo det store ønske på et tidspunkt også under Socialdemokraternes regime. Så det er måske i virkeligheden der, det hele ligger, at man vil have en kortlægning, sådan at man har et overblik og virkelig kan snævre tingene ind og så selv sætte den politiske dagsorden i det hele taget.

Det bryder vi os ikke om. Vi mener principielt, at vi overhovedet ikke skal blande os på nogen som helst måde, og jeg mener, at jeg har sagt det tydeligt og klart nok heroppefra. Jeg kan overhovedet ikke se, at der kan være mulighed for at rykke, for det her er simpelt hen et spørgsmål om, hvordan man anskuer tingene rent politisk.

Som sagt anskuer vi tingene på denne her måde, fru Bodil Kornbek anskuer tingene på den der måde.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Det er selvfølgelig helt korrekt, at vi anskuer tingene forskelligt. Det er også derfor, vi er i forskellige partier.

Men det her drejer sig altså ikke om at kalde en spade for en spade og sige tingene direkte. Det drejer sig om, at man rent faktisk slet ikke vil høre, hvad der bliver sagt. Man hører kun det, man vil høre.

Jeg bliver nødt til at gentage, at der ikke er en eneste, der har talt om at skulle blande sig i, hvordan fondene bruger deres midler, og hvad det er, de støtter. Der er tale om at danne sig et overblik, at se kulturen i en sammenhæng til gavn for kulturen. Det er altså ikke indblanding.

Jeg kan simpelt hen ikke se, hvordan fru Louise Frevert kan opfatte det, jeg også står og siger her, som værende indblanding. Vi ønsker at fastholde den kunstneriske frihed. Vi ønsker ikke at blande os i, hvordan de her midler bliver brugt, men vi ønsker en sammenhæng i den kulturpolitiske dagsorden til gavn for kulturen. Så måske skulle man høre, hvad der bliver sagt.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg synes ellers, at jeg er meget, meget god til høre efter, men lad lige det med at høre ligge et øjeblik, og lad os tale om at læse, for det, det drejer sig om, var jo at læse forslaget fra forslagsstillerne.

Og når jeg læser forslaget til vedtagelse, behøver jeg ikke at høre, men kan læse, og når jeg læser, hvad der står, så opfatter jeg det på den

måde, at det er en decideret indblanding. Så uanset om man hører eller læser, eller hvad man gør, så vil det fra Dansk Folkepartis side være uacceptabelt. Og uanset om det er noget, man læser imellem linjerne, eller det er at kalde en spade for en spade, så vil det her i sidste ende være at gå ind og blande sig, og det vil vi ikke på nogen som helst måde være med til.

Formanden:

Tak til fru Louise Frevert. Og så går vi videre i ordførerrækken.

Carina Christensen (KF):

Jeg må også sige, at i Det Konservative Folkeparti ser vi meget positivt på private fondes og virksomheders stigende betydning for dansk kulturliv som et supplement til den offentlige kulturstøtte.

Der er utrolig mange gevinster at hente ved et tæt samspil mellem kulturinstitutioner og erhverv. På den ene side får kulturinstitutionerne nye muligheder for udfoldelse og inspiration, på den anden side styrker virksomhederne deres muligheder for økonomisk vækst gennem adgang til nye veje til inspiration, produktudvikling og markedsføring. De styrker også de værdier, som de ønsker at både kunder, ansatte og nye, potentielle medarbejdere skal kende virksomheden på. Der er altså i høj grad tale om et gensidigt, fordelagtigt samarbejde, hvor indflydelsen går begge veje.

Mange danske virksomheder og kulturinstitutioner har heldigvis sluppet fortidens gensidige fordomme, og barriererne mod samarbejdet mellem de to instanser er langsomt ved at blive brudt. Selv om det går fremad, er der dog stadig mange virksomheder og kulturinstitutioner, der slet ikke har indledt noget samarbejde, bl.a. fordi de ikke har tilstrækkeligt kendskab til de mange muligheder.

Kl. 11.25

Derfor bliver den type projekter stadig oftest indgået mellem de store kulturinstitutioner og de store, veletablerede virksomheder. Det synes vi er en skam, der er nemlig også meget at hente for små virksomheder og mindre kulturinstitutioner, men desværre er der altså et godt stykke vej endnu, før det fulde potentiale kan realiseres.

I Det Konservative Folkeparti bakker vi fuldt op omkring regeringens ønske om at styrke samspejlet mellem kulturinstitutioner og erhvervslivet som et supplement til den rolle, re-

geringen allerede spiller i forhold til kulturinstitutionerne.

Vi er glade for de mange initiativer, der allerede er taget på området, og vi mener ikke, der er grund til at antage, at virksomhederne eller fondene ønsker at gå ind og diktere det kunstneriske indhold på kulturinstitutionerne. Det er jo netop det originale og det nye, virksomhederne og fondene ofte søger.

Bidrag fra private fonde og virksomheder er et effektivt og godt supplement til den offentlige kulturstøtte, men den skal naturligvis aldrig afløse den offentlige kulturstøtte, som vi ønsker at fastholde på et højt niveau.

Det Konservative Folkeparti ønsker at sikre befolkningen adgang til et rigt, varieret og mangfoldigt kulturdudbud, og vi mener, at et dynamisk samspil mellem kulturen og erhvervslivet vil være medvirkende til en realisering af det mål.

Formanden:

Tak til ordføreren.

Næste ordfører er hr. Ole Sohn.

Ole Sohn (SF):

Normalt, når der bliver rejst forespørgsler her i salen og ikke mindst på kulturområdet, plejer kulturministeren altid at takke forespørgerne for, at man kan få en debat, og regeringspartiernes ordførere plejer også at sige, at det er godt, at vi får debatten, men jeg synes ikke helt, den entusiasme har været til stede i dag.

Det er som om, når vi taler om private fonde, private virksomheders engagement i kulturlivet, at så skal vi ikke blande os, vi skal bare bukke og være taknemlige over donationerne. Det synes jeg egentlig er lidt underligt, for der er ikke nogen i Folketingssalen, heller ikke forespørgerne eller medforespørgerne, der har sat spørgsmålstegn ved de private fondes og virksomheders positive bidrag til dansk kulturliv, tværtimod.

Derimod er det et spørgsmål om, hvilke sammenhænge det indgår i i den offentlige kulturpolitik. Her synes jeg, der er ved at ske en udvikling i dansk kulturpolitik, som jeg faktisk ikke synes er god, og jeg tror faktisk heller ikke, at de private fonde synes, at den er særlig god.

Jeg husker, at jeg for nogen tid siden var sammen med repræsentanter for nogle af de store almennyttige velgørende fonde, som køber meget kunst op. De sagde, at det, der er sket, efter at den borgerlige regering er kommet til med de massive nedskæringer på kulturbudgetterne, er,

at kunstnerne i stigende grad lægger pres på os, altså vores fonde, for at vi skal overtage det ansvar, der tidligere har været det offentliges. Det kan vi slet ikke rumme, det er slet ikke vores opgave, det kan vi slet ikke magte.

Så på den måde er det jo ikke sådan, at de private fonde jubler over at få lagt et større pres over på sig.

Hvad er det, der sker? Ja, det er jo, at en lang række af de unge kunstnere, som tidligere har kunnet søge offentlig støtte til deres projekter, nu har fået begrænset mulighederne i kraft af nedskæringerne med det resultat, at de ikke kan få en faglig bedømmelse i fagudvalg efter armslængdeprincippet, men er henvist til fonde, som selvfølgelig træffer deres beslutning ved lukkede bestyrelsesmøder, eller hvordan de nu gør. Det er ikke til gavn for nogen.

Derfor mener jeg, det er utrolig vigtigt at få fastslået, at den kunstneriske frihed er altafgørende for udviklingen af dansk kulturpolitik, at kunsten altid skal være fri og uafhængig. Det er i hvert fald for SF kernen i kulturpolitikken.

Jeg synes også, at man ser en tendens til – og jeg tror, alle i Folketinget er enige i det, SF er i hvert fald, – at der skal være et tæt samarbejde mellem det offentlige og det private, hvad angår kulturlivet, men det er utrolig vigtigt, hvilken rækkefølge det kommer i. Det offentlige er motoren, og erhvervslivet kan være et supplement hertil ud fra den betragtning, at kultur erhvervet, hvis man lige ser bort fra biotek- og i en vis udstrækning it-området, jo er et af de hastigst voksende erhverv, så selvfølgelig skal vi vie det stor opmærksomhed.

Kl. 11.30

Men vi må aldrig komme i den situation, som er ved at indtræffe, at uanset om vi kan lide det eller ej, får fondene og de private virksomheder større og større indflydelse på dansk kulturliv, og den øvrige del, den offentlige kulturstøtte, bliver faktisk mere og mere centreret. Den bliver mere og mere ministerstyret og centralstyret, og spørgsmålet er, om det er den rigtige vej, vi går. Jeg tvivler.

Lad os tage et eksempel, som jeg synes er lidt sigende. Kulturministeren besøgte Cannes, tror jeg det var, med Midem. Det var et flot arrangement, men det, der var kendetegnende for debatten – i hvert fald blandt kunstnerne – var, at i virkeligheden syntes de egentlig ikke, det var den helt rigtige måde at give støttemidlerne på. Der var mange flere talenter herhjemme, der kunne have fået glæde af dem med det lange,

seje træk. Vi skulle bruge de offentlige midler herhjemme, og så kunne vi have ladet fondene og de private virksomheder sponsere eventet dernede. Det ville have givet mening, fordi vi så koncentrerede vores støtte om talentudviklingen, men sådan er det jo ikke.

Derfor synes jeg faktisk, det er utrolig vigtigt, at vi får denne forespørgsel, og jeg håber også, at regeringen og Dansk Folkeparti, når de nu får tænkt sig om, kan bakke op om det af oppositionen fremsatte forslag til vedtagelse, netop fordi det er vigtigt at få iværksat en undersøgelse af de private fondes og virksomheders kulturpolitiske betydning, herunder deres mål, vedtægter, ressourcer og støttepraksis, og få inddraget de udenlandske erfaringer. Det må være i alles interesse, at tingene kan blive oplyst på et bedre grundlag.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Jeg vil gerne spørge, om hr. Ole Sohn er opmærksom på, at efter de drabelige nedskæringer, hr. Ole Sohn hentyder til, er kulturbudgetterne på det samme niveau, som de var på i 1990'erne, og at de offentlige kulturbudgetter aldrig har haft andet end minimale indkøbskonti i forhold til den mængde kunstværker, der er blevet købt her i landet. Der er altså ikke sket nogen væsentlig ændring.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg har altid haft det sådan, at tal behøver man ikke skændes om. Man kan lave regnestykkerne på mange måder, og fru Ester Larsen har fuldstændig ret i, at hvis man tager midten af 1990'erne eller gennemsnittet, er tallene nogenlunde ens.

Men det var faktisk en meget bevidst politik, ikke mindst på grund af pres fra SF, at kulturbudgetterne steg og steg og steg under den forrige regering, og hvorfor gjorde de det? Det gjorde de, fordi kulturen og kunsten i samfundet betyder så uendelig meget, og fordi den ekstra dimension, man kan få med det foreliggende kulturhvervspolitiske udviklingspotentiale, skulle understøttes.

Derfor mærker kunstnerne det ulige hårdere, når regeringen foretager den massive nedskæring, og fondene mærker det også, fordi de kommer til at overtage nogle af de opgaver, som tidligere var offentlige og ikke har været tiltænkt fondene. Deres opgave har bl.a. været at købe

kunst, og jeg tror ikke, jeg har hørt nogen kritisere, at private og almennyttige fonde har indkøbt kunst.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Mon ikke presset på fondene skyldes, at der er sket en kolossal udvidelse af kulturaktiviteterne? Vi har fået masser af tilbygninger på museerne, vi har fået kulturhuse, og der er et meget stort engagement. Derfor efterspørger flere og flere støtte fra de almennyttige fonde, og derfor er det en stor lykke, at vi har dem.

Hr. Ole Sohn og også andre har brugt udtrykket, at det er meget vigtigt, at vi beskytter den kunstneriske frihed, og det er helt umuligt at være uenig i det synspunkt. Men jeg har meget svært ved at se, at den kunstneriske frihed bliver antastet ved at modtage fondsmidler. Jeg kender ikke én eneste donation til eksempelvis en udstilling, som har haft nogen som helst indflydelse på udstillingens indhold, så at donationer skulle beskære friheden, er meget vanskeligt at forstå.

Til slut: Hr. Ole Sohn beklagede indledningsvis, at debatten ikke er så engageret. Det skyldes måske, at det er kommet til udtryk, at vi grundlæggende er meget enige om, at det er en stor velsignelse for det danske kulturliv, at fonde og virksomheder har tilført det op mod 200 mia. kr. gennem den seneste årrække. Det er noget, ingen regering selv kunne have matchet.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg vil altså gerne slå fast, at der ikke, heller ikke i forslaget til vedtagelse, ligger nogen idé om, at private fonde ikke skal bidrage til dansk kunst eller kulturliv. På ingen måde. Hvis det var sådan, og man havde brug for midler, skulle man i hvert fald begynde at beskatte fondene, så vi fik flere skatte kroner ind og brugte dem ad den vej, men det er der slet ikke tale om, og der er heller ikke nogen, der har rejst det spørgsmål.

Kl. 11.35

Så er jeg i øvrigt enig med fru Ester Larsen i, at en kunstner, som får støtte fra en fond, som hovedregel har sikret sin kunstneriske frihed. Men det, der er problemet, er, at jo færre offentlige midler, der er til rådighed, desto færre midler er der til at udvikle de nye talenter, altså folk, der ikke er anerkendt. De har ulige sværere ved at få fondsdonationer.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Det er bare et opklarende spørgsmål her i første omgang: Ved hr. Ole Sohn ikke, at fonde bliver beskattet?

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Der er fonde, som bliver beskattet, og der er almenyttige fonde, der ikke bliver beskattet.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Desværre har jeg kun to spørgsmål, så jeg er nødt til at tage det næste her.

Det er egentlig meget vanskeligt for mig at forstå, hvad hr. Ole Sohn siger. Hvad mener hr. Ole Sohn egentlig? Er det sådan, at hvis man giver en donation, skal institutionen ikke have det samme antal kroner i offentlige midler, eller omvendt? Så begynder man jo at lave en form for ensretning, så begynder man jo at sætte nogle restriktioner for, hvem der skal have, og hvem der ikke skal have. Så er jeg tilbage til min tidligere pointe, nemlig at jeg læser mellem linjerne, at det er det, der principielt er hovedformålet med forespørgslen.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Nu er det sådan, at som medlem af Folketinget har man ingen forpligtelse til at stille spørgsmål, så hvis man ikke helt kan forstå, hvad man skal spørge om, behøver man ikke at gøre det.

Jeg kan sige, at pointen med forespørgslen sådan set ganske enkelt er, at vi opfordrer regeringen til at foretage en undersøgelse af fondes og virksomheders kulturpolitiske betydning, herunder mål, vedtægter, ressourcer og støttepraksis, og at inddrage udenlandske erfaringer i undersøgelsen. Formålet med det er dels at sikre, at fondene ikke kommer til at overtage den offentlige forpligtelse i kunst- og kulturpolitikken, dels at vi med en synergi – som det hedder på nudansk – kan få fondene til i højere grad at spille sammen med den offentlige kulturpolitik. Navnlig her ville det være fantastisk at inddrage udenlandske erfaringer.

Det er sådan set slet ikke noget, der vil gøre ondt, ikke engang på Dansk Folkeparti, så jeg forstår slet ikke, hvorfor Dansk Folkeparti ikke kan støtte det.

Formanden:

Så går vi videre i ordførerrækken.

Pernille Falcon (EL):

Afskrivninger på kunstindkøb til erhvervslivet var jo ikke et forslag, som Enhedslisten brændte for. Vi var faktisk imod det, ikke fordi vi modsætter os støtte til kulturlivet, tværtimod, men Enhedslisten er modstander af hele fradrags- og skatterabatcirkuset, og frem for støtte via afskrivninger og fradrag er der brug for gennemskuelighed og åbenhed, så den enkelte borger kan se, hvor mange penge der bruges på kunst og kultur. Men det var altså ikke det, man vedtog.

Denne forespørgsel drejer sig om, at vi ønsker at få indsigt i private fondes og virksomheders indflydelse på kulturen. Styres den i en bestemt retning, hvilken profil har den, når der eksempelvis kun er efterspørgsel på en bestemt vare? Det er, hvad der støttes, og hvad der ikke støttes gennem den privatfinansierede kulturpolitik, vi er interesserede i og ønsker at få et overblik over.

Det interesserer os, om vilkårene for f.eks. den unge billedhugger er blevet så meget svære, at gruppen af etablerede kunstnere ikke fornyes med nye, spændende kræfter fra vækstlaget. Er det sådan, at en Per Kirkeby, en Peter Brandes, en Lisa Malinowski og en Haugen Sørensen løber med alle udsmykningsopgaverne, pryder væggene på direktionlokalerne og kan imødeses at blive endnu mere etablerede? Det er bare et billede på, om det er sådan, at det er de etablerede kunstnere, der understøttes mest af det private erhvervsliv og de private fonde.

Ikke at jeg ikke under disse fremragende kunstnere at få mange store og spændende opgaver. Men Enhedslisten ønsker, at alle kunstmiljøer støttes, så der hele tiden sker en tilførsel af nye talenter, og det mener vi der skal bruges kræfter og offentlige støttemidler på.

Det har stor betydning af få afdækket, om de nye afskrivningsregler faktisk har betydet en ændret målretning for den etablerede kunstverden. Bestilles der nu værker af en bestemt slags? Vil virksomheder kun støtte bestemte teaterformer, og medfører det i givet fald ændringer i repertoire? En evaluering kan ske ved, at kulturministeren undersøger private fondes og virksomheders indflydelse i løbet af de sidste par år.

Kl. 11.40

Vi har forstået på kulturministerens indlæg, at man nu vil satse på en højere grad af mar-

kedsstyring af kulturpolitikken og på, at de private fondsbidrag i endnu højere grad skal på banen. Det gør det jo ikke mindre væsentligt at få en undersøgelse af: I hvilken retning kører kulturpolitikken, hvis det er det, man vil satse på? Det er vel også væsentligt at forholde sig til, hvor det offentlige skal satse. Men den dialog ønsker man tilsyneladende ikke fra hverken Dansk Folkeparti eller regeringens side. Man ønsker ikke at vide noget om, i hvilken retning kulturpolitikken kører.

Samtidig er der så en tendens til, at der er en stadig strammere styring af den offentlige kulturpolitik og en mere målrettet styring, som ikke er rettet mod de svagere kunstarter. Hvis statskassen som anslået af regeringen har mistet 30 mio. kr. som følge af lovændringen, og hvis udviklingen har medført en mere ensrettet, smal kulturpolitik, er det på tide at reagere og revurdere placeringen af de offentlige støttekroner og måske ligefrem omdirigere kunststøttemidlerne til forsømte områder, udkast og projekter. Det er derfor, vi vil opfordre regeringen til at igangsætte undersøgelsen hurtigst muligt.

Jeg kan godt høre, at interessen ikke er så stor, og at forståelsen for nødvendigheden af undersøgelsen slet ikke er til stede, og det beklager vi. Vi havde faktisk troet, at det var noget, man godt kunne se en eller anden form for perspektiv i, uanset holdningerne til i hvor høj grad det er markedet, der skal styre kulturpolitikken.

Formanden:

Ordføreren må godt blive stående, for der er en kort bemærkning fra fru Louise Frevert.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Som jeg hørte det, mener fru Pernille Falcon, at det også er fondes og donatorers hverv at understøtte de svage grupper, og at der skal sættes restriktioner for Per Kirkeby og andre etablerede. Men samtidig angriber man, at det er de store kunstnere, som eksempelvis pryder forskellige kontorbygningers vægge, facader og andet, også i det offentlige rum.

Jeg kan ikke rigtig finde hoved og hale i det. Der bliver sagt, at man skal understøtte de svage, og at det er en privat opgave, men så sandelig også en offentlig opgave. Hvor går snitlinjen? Det er det, jeg ikke rigtig forstår. Eller skal det hele bare i én stor potte, så det bare er én stor pose penge, og alle sammen skal have på et eller andet tidspunkt?

(Kort bemærkning).

Pernille Falcon (EL):

Snitlinjen ligger i, at i forslaget til vedtagelse ligger der ikke nogen form for forsøg på at blande sig i, hvad det private yder til kulturlivet. Det er ikke det, det handler om, det handler om at få kortlagt, hvad det private yder til kulturlivet. Hvad er det for retninger? Hvad er det for kunstgrupper? Er det de nye, unge kunstnere? Er det de gamle og etablerede?

Det, jeg sagde i mit indlæg, var en konstatering af, at via kunstindkøb i erhvervslivet er det i meget høj grad de etablerede kunstnere, som støttes. Det er ikke en anklage, det er mere en konstatering. Men vi vil meget gerne have det private kulturlivs profil kortlagt. Det er det, der er det væsentlige, for det vil give os et helt andet grundlag for at diskutere her i Folketinget, hvilke ting der skal støttes fra Folketingets side, og hvilke særlige kulturpolitiske tiltag der er nødvendige, for at kulturlivet ikke skal blive for smalsporet. Når man skal køre på markedsmekanismernes lidt smallere motorvej uden særlig mange afkørsler og uden særlig megen tilførsel, bliver det nemt en kende ensrettet, hvis det offentlige ikke har mulighed for at have en selvstændig, supplerende profil.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg forstår godt ordene, men kan selvfølgelig ikke helt forstå bevæggrunden rent kulturpolitisk.

Hvis fru Pernille Falcon ikke er klar over det, har vi jo både Kunstfonden og Kunstrådet med deres nye handlingsplaner, som også indeholder retningslinjer for tiltag over for de smalle og de svage osv. Det er det, der er meningen med armslængdeprincippet: Der sidder nogle og finder ud af, hvor der skal sættes ind, for at vi kan få det mest givtige, mest åbne og politisk bredest funderede kulturliv i Danmark for det offentliges skatteyderbetalte midler.

Kl. 11.45

Jeg forstår ikke helt, om fru Pernille Falcon har noget imod, at det er de etablerede kunstnere, der får fra de private fonde. Det lyder faktisk, som om de ikke kan tillade sig kun at give til dem, de synes om, bl.a. de store, etablerede kunstnere, men også skal og bør have et ansvar for dem, som fru Pernille Falcon kalder for de små, skrøbelige og svage.

(Kort bemærkning).

Pernille Falcon (EL):

Nu har jeg ikke talt om de svage i denne sammenhæng. Det, som er det væsentlige, er at få et billede af: Hvad er det for et kulturliv, de private udvikler og støtter? Så får vi et grundlag for bedre at kunne se, hvordan det offentlige i højere grad kan bidrage til at sikre mangfoldigheden. Der vil jo meget nemt kunne ske en ensretning med den markedsførelse af kulturpolitikken, der bliver lagt op til.

Om ikke andet er det heller ikke uvæsentligt at være klar over, at det da godt kan være, at man som skatteyder ikke opfatter sig selv som direkte sponsor med de afskrivningsregler, der er, men indirekte er det jo tilfældet, i og med at man slipper for at betale nogle skattekroner. Det offentlige er også indirekte sponsor, og det er jo rart at vide, hvad kulturkronerne går til, så vi her i Folketinget kan få en drøftelse af, hvordan den offentlige kulturprofil skal være.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Hvis en sådan undersøgelse nu skulle vise, at der er fonde, som støtter den kunst, som har vist sig bæredygtig, som vi bl.a. ser i det meget rige kunstmiljø i Skagen; hvis disse fonde har haft øje for kvalitet, har opkøbt og har støttet udviklingen af hele det museums- og kunstmiljø, vi har i Skagen – hvad skal konsekvensen så være, når man konstaterer, at sådan er det for nogle fondes vedkommende?

Skal man sige, at så skal det offentlige kulturpolitik ændres? Sådan forstår jeg det. Men hvordan skal den ændres? Det er jo sådan i dag, som jeg allerede har været inde på, at det offentlige kulturpolitik fastlægges i Kunstrådet og Kunstfonden, og de har til opgave at støtte det nulevende, det tværgående, det nye og det eksperimenterende. Hvilke ændringer i kulturpolitikken kunne en undersøgelse så føre frem til?

(Kort bemærkning).

Pernille Falcon (EL):

Det er altså vores opfattelse, at en sådan undersøgelse kan være et godt redskab, også for dem, der sidder i Kunstfonden. Den kunne også være et godt grundlag for en bredere diskussion her i Folketinget om, hvad der yderligere skal støttes, og hvilke nye tiltag der skal være. Den kan også give et billede af, om der i en periode er brug for en mere intensiv indsats med bevillinger fra det offentlige side på bestemte felter inden for be-

stemte kunstretninger, f.eks. ting, der er underernærede, så de bliver synliggjort og kan drages ind i debatten. Men man har jo åbenbart fra regeringens og Dansk Folkepartis side ikke noget ønske om at få et overblik over det kulturpolitiske liv.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Er vi ikke enige om, at det er opgaven for Kunstfonden og Kunstrådet at understøtte det underernærede, hvis det ellers er værdifuldt?

(Kort bemærkning).

Pernille Falcon (EL):

Det vil være vigtigt at sikre, at man har det nødvendige overblik, så man kan se, hvad der er nødvendigt med midler for at sikre mangfoldigheden. Hvis vores fornemmelse af, at der sker en indsnævring, at markedskræfterne vil medvirke til en indsnævring af mangfoldigheden i det kulturelle liv, er rigtig, er der jo grund til at spørge: Hvad er det for en indsats, der skal gøres fra det offentlige side for at sikre mangfoldigheden? Det er det, der er hele hovedpointen.

Formanden:

Tak til fru Pernille Falcon. Den næste ordfører er fru Bodil Kornbek.

Bodil Kornbek (KD):

Vi har i de seneste år oplevet, at private fonde har fået en stigende betydning for det danske kulturliv.

Kl. 11.50

Kristendemokraterne er ikke i tvivl om den gensidige nytte, som kultur- og erhvervslivet kan drage af hinanden, ikke mindst set i lyset af, at også kulturinstitutionerne er tvunget til at skaffe penge et andet sted fra, når det offentlige skærer ned. Vi finder det rent faktisk både gavnligt og uundgåeligt, at erhvervslivet og kulturlivet, som i dansk sammenhæng tidligere er blevet fremstillet som modsætninger med vidt forskellige interesser, endelig etablerer et samarbejde på forskellige fronter til begge parter fordel.

Der er ingen tvivl om, at markedet for kultur-sponsoring er i vækst, og at det for virksomhederne drejer sig om én ting, nemlig investering – en investering, der forventes at give afkast som enhver anden investering. Det handler om image og markedsføringsstrategier, hvor de danske kulturinstitutioner spiller en større strategisk rolle end tidligere i et samfund, hvor sig-

naler og image er afgørende, når virksomhederne stilles over for den bevidste forbruger. Et sponsorat af en bestemt kulturinstitution er med til at kommunikere nogle bestemte værdier ud til omverdenen.

Når kulturens vilkår forandrer sig, kan det i det lange løb have betydning for selve kulturlivet og dets selvopfattelse, og det udfordrer uundgåeligt den offentlige kulturpolitik, der må være med til at sikre, at det fortsat er kulturinstitutionerne, der sætter deres egne grænser og retningslinjer for, hvornår og hvordan der kan indledes samarbejde med erhvervslivet. De kulturelle prioriteringer skal ligge hos kulturlivet, for det er her, ekspertisen og erfaringen er, men samtidig tror jeg, at de to verdener kan inspirere hinanden og forhåbentlig skabe gensidig nytænkning.

De udenlandske erfaringer advarer mod, at kulturinstitutionerne gør sig for afhængige af et imødekommende erhvervsliv, og jeg *må* altså holde fast ved, at fundamentet for dansk kultur fortsat skal være den offentlige støtte.

For Kristendemokraterne er det afgørende, at de private bidrag ikke må blive en undskyldning for nedprioritering af den offentlige kulturpolitik. Her tænker jeg ikke kun på økonomien, men også på de rammer og de muligheder, som kulturen også skal have i fremtiden. Vi har naturligvis et ansvar for, at den mangfoldighed, kulturen jo rummer, også i fremtiden får sådanne rammer, at vi til stadighed kan udvikle, tænke nyt og også har mulighed for at fremme de talenter, der er rundtomkring. Det er lige så vigtigt for os også at værne om den kunstneriske frihed.

Vi har i den tid, regeringen har siddet, været imødekommende over for nogle af de initiativer, regeringen har lanceret. Vi har også set positivt på nogle af resultaterne, og vi mener også, at der selvfølgelig er mulighed for et samarbejde mellem dansk kultur og erhvervsliv i fremtiden. Men for at gavne kulturlivet i Danmark, for at gavne og fremme både udvikling, vækst, nytænkning, udfordringer og provokationer, er det altså også vigtigt, at man har et overordnet billede og simpelt hen har et overblik over de midler, der rent faktisk er – ikke for at blande sig og sige, hvordan midlerne skal bruges, når det drejer sig om fonde og erhvervsliv, men simpelt hen for at se kulturlivet i en større sammenhæng og dermed være med til at styrke den danske kultur, også i fremtiden.

Formanden:

Tak til fru Bodil Kornbek, og så er det fru Mette Frederiksen som ordfører i anden runde.

Mette Frederiksen (S):

Man bliver jo altid overrasket, når en minister vælger ikke at tage ordet og deltage i en debat, som Folketingets partier har vægtet at bruge nu et par timer på, og derfor synes jeg, der kan være behov for har til slut at ridse op, hvorfor en debat i Folketingssalen om de private fonde og virksomheder har betydning, og hvorfor det er væsentligt.

Der er blevet sagt meget i debatten i dag, men måske skulle der have været lyttet lidt mere, end der skulle have været snakket, for Socialdemokratiets, Det Radikale Venstres, Kristendemokraternes, Enhedslistens og SF's intention har *ikke* været at sende det signal, at vi på nogen som helst måde vil blande os i, hvordan private fonde og virksomheder tilrettelægger deres indsats på det kulturelle område. Det står selvfølgelig de private fonde og virksomheder fuldstændig frit for.

Kl. 11.55

Det, vi gerne vil, og det, vi kunne ønske os at regeringen også ville overveje, er: Når der er så mange midler i spil, og når der bruges så mange penge på området, samtidig med at vi har en borgerlig regering, der har sparet ganske væsentlige midler på kulturområdet væk, bliver vi nødt til rent kulturpolitisk at forholde os til, hvilken betydning de private fonde og virksomheder har.

Vi har en politisk interesse i at sikre, at det er den kunstneriske frihed, der står over alt andet i vores kulturpolitik. Det er derfor, vi har et armslængdeprincip, når vi fører statslig kulturpolitik, men det er selvfølgelig også derfor, vi bliver nødt til at have et overblik over, hvilke midler der er på kulturområdet, hvor de kanaliseres hen, og til hvilke formål de adresseres. Hvis vi ikke har det overblik, har vi ikke en kinamands chance for at føre en reel kulturpolitik.

Der behøver ikke at være nogen konflikt mellem private og offentlige kulturmidler; tværtimod kan de private i mange sammenhænge supplere den fuldstændig nødvendige offentlige kulturpolitiske indsats. Men hvis vi ikke har overblikket, mister vi evnen til at føre en reel kulturpolitik, og derfor var vores – synes vi selv – ret ydmyge ønske, at et enigt Folketing i dag kunne igangsætte en undersøgelse med henblik på at belyse, hvor mange fonde der er, hvad de-

res formål er, hvor mange penge der er i omløb, og hvad konsekvenserne af fondenes og virksomhedernes kulturpolitiske arbejde er.

Det har man imidlertid ikke ønsket, og derfor kan vi altså konstatere nu, at der ikke er noget ønske hos regeringen og Dansk Folkeparti om at sikre åbenhed og gennemsigtighed på området. Men i virkeligheden er det jo et spørgsmål om demokrati, for når der er så mange midler på spil på ét område og det har så stor betydning, hvilken kunst og hvilken kultur der er tilgængelig for alle os, der er borgere her i landet, bør det selvfølgelig også være en del af en kulturpolitisk diskussion her i Folketinget.

Formanden:

Fru Louise Frevert som ordfører i anden runde.

Louise Frevert (DF):

Jeg bliver nødt til én gang for alle at pointere, at er der noget, vi sætter pris på i Dansk Folkeparti, er det åbenhed. Men vi kan stadig overhovedet ikke se, at det skal være nødvendigt at blande sig, og en sådan kortlægning, som bliver foreslået fra forespørgernes side og forslagsstillernes side, er helt unødvendig. Det vil simpelt hen være at blande sig i brugen af private midler, og jeg vil pointere, at det er Dansk Folkeparti ikke interesseret i. Det kan ikke siges tydeligere. Det kommer ikke nogen af os ved, hvilken kulturpolitik private donatorer vil sætte på dagsordenen.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Jeg bliver nødt til at stille fru Louise Frevert et spørgsmål.

Det, der er lagt op til fra i øvrigt de fleste af Folketingets partier, er en undersøgelse, en kortlægning af omfanget af de private fonde. Vi har intet ønske om at politisere de beslutninger, der træffes i private fonde, det kunne vi ikke drømme om, ligesom vi i øvrigt heller ikke kunne drømme om at blande os i »Krøniken« eller Lars von Triers film.

Det er forskellen mellem Dansk Folkeparti og næsten alle andre politiske partier: Der skal være en armslængde mellem politikerne og de reelle beslutninger, der træffes om indholdet på kulturområdet. Men kan fru Louise Frevert ikke bekræfte, at det, der står i vedtagelsen, er et ønske om at lave en undersøgelse og en kortlægning og ikke et ønske om at politisere?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Hvis det ikke er en politisering, fru Mette Frederiksen er ude med, kan jeg slet ikke forstå, hvad den ævlen og bævlen skal til for.

Fru Mette Frederiksen har jo rent faktisk fået et tilbud fra ministeren og De Konservative om at få en oversigt over, hvilke fondsmidler der er blevet givet ud, så jeg kan slet ikke se, hvad problemet er. Hvis det er det, fru Mette Frederiksen ønskede, har hun jo fået tilsagn om at kunne få det, så hvad er egentlig problemet? Jo, problemet er helt, helt nærliggende: Fru Mette Frederiksen vil gerne bestemme den kulturpolitiske dagsorden i Danmark, og det er Dansk Folkeparti fuldstændig imod.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Jeg synes altid, det er ærgerligt, når det, der får lov til at stå tilbage efter en 2 timer lang debat, er en vurdering af, at det er ævlen og bævlen. Jeg mener sådan set, at vi har haft en ret seriøs diskussion om en del af den førte kulturpolitik i Danmark og en del af det kulturpolitiske fundament, der er ved at tegne sig. At Dansk Folkeparti opfatter det som ævlen og bævlen, må stå for Dansk Folkepartis egen regning.

Kl. 12.00

Vi har modtaget et notat fra kulturministeren forud for denne forespørgselsdebat i dag. Jeg kan konstatere, at den ikke giver et fuldstændigt overblik. Den giver ikke det overblik, som vi ønsker en kortlægning af det her område skal give.

Derfor endnu en gang: Kan fru Louise Frevert ikke bekræfte, at vi i vedtagelsen ikke har lagt op til at skulle politisere? Hvorfor skulle vi dog det, når vi i alle mulige andre sammenhænge er imod lige præcis det? Det, vedtagelsen i dag lægger op til, er at få igangsat en undersøgelse og en kortlægning, så vi reelt kan føre kulturpolitik.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg synes ikke, der er nogen grund til at bekræfte noget som helst heroppefra, for jeg har sagt, hvad der egentlig skulle siges i den her sammenhæng, og det ved fru Mette Frederiksen også udmærket.

Men det er stadig væk et spørgsmål om at intervenere i den kulturpolitiske dagsorden, og det er jo i virkeligheden det, Socialdemokraterne vil. Det ved vi også alle sammen udmærket.

Hvis fru Mette Frederiksen har modtaget det notat med opgørelsen over, hvilke midler der er givet fra private fonde, så må det jo ligesom være sagen. Så har fru Mette Frederiksen jo fået svar på sin forespørgselsdebat, og så må det jo være nok.

(Kort bemærkning).

Pernille Falcon (EL):

Skal Dansk Folkepartis bemærkninger forstås derhen, at åbenhed er lig med indblanding? Vi hører gang på gang fra Dansk Folkepartis side, at man ikke ønsker nogen form for kortlægning af den private kulturpolitik. Man ønsker ikke at få et overblik over den kulturpolitik, det private fører. Man ønsker ikke at vide det, for så behøver man ikke at forholde sig til det, når man så udmønter den offentlige kulturpolitik.

Er det sådan, at åbenhed fra Dansk Folkepartis side bliver opfattet som utidig indblanding? Er det sådan, det skal forstås?

Formanden:

Jeg må lige bede om, at vi får lidt mere ro i salen, så der kan høres. Vi er lige straks færdige. Så er det ordføreren.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Det var lidt vanskeligt for mig lige at høre det første fra fru Pernille Falcon, men jeg tror, at det drejede sig om, at fru Pernille Falcon mente, at vi ikke bryder os om åbenhed. Jeg har pointeret flere gange heroppefra, at vi vil have åbenhed, vi vil have frivillighed, og de to principper er jo grundlæggende, når det drejer sig om henholdsvis skatteborgernes penge og de private midler.

Nu kommer vi jo tilbage til den kerne, som vi har diskuteret her i 2 timer. Nu beder fru Pernille Falcon jo selv om, at der skal være åbenhed. Ja, selvfølgelig skal der det. Men hvis vi skal have total åbenhed for de private fonde, så går vi også ind og blander os i deres kulturpolitik, og det er vi overhovedet ikke interesseret i. Det må være for deres egen regning at bestemme, hvem de vil give til og i hvilket omfang.

(Kort bemærkning).

Pernille Falcon (EL):

Det skal med andre ord forstås derhen, at hvis den private kulturpolitik bliver synliggjort, hvis det bliver synligt, hvad det er for kunstarter, der får de private kunststøttemidler, så bliver det opfattet som en utidig indblanding fra det of-

fentliges side. Det bliver opfattet som utidig indblanding, at det bliver synliggjort.

På hvilken måde kan man så sikre mangfoldigheden fra det offentliges side? Det kan man ikke. Man kan jo ikke lave en offentlig kulturpolitik, der sikrer mangfoldigheden, hvis man ikke er klar over, hvordan vægtningen er i den private kulturpolitik.

Vi har fra ministerens side kunnet høre, at man ønsker, at markedskræfterne mere skal kunne styre kulturpolitikken. Vi har kunnet høre, at det er private midler, der i højere grad skal styre. Men man ønsker hverken fra regeringens side eller fra Dansk Folkepartis side at få den fornødne åbenhed, sådan at det bliver tydeligt også for skatteyderne, hvordan den samlede kulturpolitik bliver. Det ønsker man ikke, og det er kulturministerens himmelråbende tavshed i den her sammenhæng da i sig selv udtryk for.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Det kan siges ganske klart og tydeligt: Vi ønsker ikke at være smagsdommere. Det gør fru Pernille Falcon åbenbart, og det er dér, hele humlen ligger. Vi ønsker frivillighed, og den frivillighed skal sandelig også gælde for private fonde og firmaer, som ønsker at give en donation. Det er dér, hele problemet ligger. Vi ønsker et armslængdeprincip, både når det gælder statskroner, og når det gælder private kroner.

Hermed sluttede forhandlingen.

Kl. 12.05

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 48 af Ester Larsen (V), Louise Frevert (DF) og Carina Christensen (KF) (se side 4970) vedtoges, idet 56 (V, DF, KF og Anders Møller (UFG)) stemte for, 49 (S, SF, RV, EL og KD) imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 47 af Naser Khader (RV), Mette Frederiksen (S), Ole Sohn (SF), Pernille Falcon (EL) og Bodil Kornbek (KD) (se side 4968).

Formanden:

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 12.06

Mødet genoptaget kl. 13.00

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 85:

Forslag til folketingsbeslutning om tilskud til kulturskoler.

Af Jytte Wittrock (S), Ole Sohn (SF), Naser Khader (RV) og Søren Søndergaard (EL) m.fl. (Fremsat 2/12 2003).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Jeg vil sige om dette forslag, som jo er fremsat af forskellige partier her i Tinget, at det er et initiativ, der i princippet vedrører en rigtig, rigtig god sag.

På samme måde som musikskolerne, som vi kender dem i dag, i ganske mange af landets kommuner er gode og vigtige institutioner i det lokale kulturliv, kan kulturskoler også være en berigelse for børn og unge i lokalsamfundene.

Derfor kan jeg da også kun opfordre de kommuner, der ikke allerede støtter den form for aktiviteter, til at gå videre med ideen, hvis de altså kan afse midler til det. Det er nemlig regeringens opfattelse, at det grundlæggende er en kommunal opgave og ikke en statslig at tilbyde undervisning til børn og unge inden for nye områder som billedkunst, drama m.v., og det er jo en opgave, som visse kommuner også allerede i dag prioriterer.

Jeg kan oplyse, at der i dag er ca. 130 billedskoler for børn, ca. 35 dramaskoler og ca. 10 medieskoler. Hertil kommer ca. 30 såkaldte kulturskoler med mellem 2 og 5 forskellige fag. Til sammenligning er der ca. 230 musikskoler.

Nu ved jeg jo godt, at der ikke i forslaget ligger, at der er tale om en pligtordning for kommunerne. Det er altså kommunerne selv, der skal afgøre, om de vil oprette kulturskoler, eller om de vil prioritere deres kulturbudgetter på en

anden måde, og det er da et sympatisk træk ved forslaget.

Der er tale om et forslag, som indgår i Socialdemokratiets forslag til finanslov 2004, men De Radikale, SF og Enhedslisten, der også er medforslagsstillere, har ikke prioriteret et sådant initiativ, men er alligevel nu blevet forslagsstillere.

Det fremgår ikke af beslutningsforslaget, hvor stor den statslige udgift til en kulturskoleordning forventes at blive, men i Socialdemokratiets forslag til finanslov 2004 er der afsat 5 mio. kr. til ordningen.

Det lave beløb harmonerer jo noget dårligt med intentionerne, som de er beskrevet i beslutningsforslaget. Her står der nemlig, at kulturskolerne skal sikres en statslig støtte, der er på niveau med støtten til musikskolerne, og den statslige støtte til musikskolerne i 2004 er på 81 mio. kr. Det er noget af et spring. Oprettelse af en kulturskoleordning må imidlertid også efter det foreslåede forventes at koste betydelig mere end 5 mio. kr. årligt, og det er i sig selv desværre et urealistisk element i forslaget.

Hertil kommer selve timingen. Der er tale om et forslag, der vil medføre en ny og formentlig betydelig udgiftspost på finansloven, hvorfor forslaget også burde indgå i prioriteringen af den samlede finanslov og altså ikke komme på nuværende tidspunkt. Det er et spørgsmål om timing af Folketingets arbejde.

Man kan spørge sig selv, hvorfor regeringen anser det for en kommunal opgave at yde støtte til kulturskoler, når nu staten økonomisk støtter musikskolerne. Hvis man skal forklare det, må man gå tilbage og se på baggrunden for oprettelsen af vores musikskoler.

Lovforslaget om musikskolerne blev vedtaget i 1990 med opbakning fra alle Folketingets partier med undtagelse af Fremskridtspartiet.

I 1990 var der ca. 200 musikskoler i Danmark, som var kommunale eller selvejende institutioner med kommunalt tilskud. Situationen var dengang, at musikskolernes økonomi var under pres på grund af kommunale nedskæringer med deraf følgende risiko for lukning af musikskoler.

Med loven blev der indført den ordning, som vi kender i dag, hvor der er hjemmel til, at staten maksimalt støtter musikskolerne med op til 20 pct. af udgifterne til lærerlønninger. Man betingede sig samtidig, at musikskoleelevernes betaling for undervisningen ikke overstiger en tredjedel af udgiften til skolens drift.